

Årsredovisning 2024

m national
museum

Årsredovisning för Nationalmuseum 2024

Dnr: NM2025/105

Text: Nationalmuseum

Foto: Patriez van der Wens/Poste Restante

1	FÖRORD AV ÖVERINTENDENTEN	2
2	ÅRET I KORTHET	3
3	RESULTATREDOVISNING.....	4
3.1	Principer för redovisningen.....	4
3.2	Redovisningens indelning	4
3.3	Verksamhetens intäkter och kostnader	4
3.4	Myndighetens uppdrag	5
4	KONST OCH DESIGN SKAPAR NYFIKENHET OCH INTRESSE	7
4.1	Besökare.....	7
4.2	Nya målgrupper.....	8
4.3	Digitala besökare.....	9
4.4	Pedagogisk verksamhet för vuxna.....	10
4.5	Barn och unga	12
4.6	Tillgänglighet för personer med funktionsvariation.....	13
5	NATIONALMUSEUMS SAMLINGAR ÄR KÄNDA NATIONELLT OCH INTERNATIONELLT.....	14
5.1	Samlingspresentationer	15
5.2	Utställningar	15
5.3	Regional verksamhet	16
5.3.1	Tillfälliga regionala utställningar	17
5.4	Utlån	18
5.5	Förvärv.....	18
5.6	Bevarandet av samlingarna.....	19
6	NATIONALMUSEUM SOM KUNSKAPSCENTRUM.....	20
6.1	Forskning	20
6.2	Arkiv och bibliotek.....	21
6.3	Digitisering och digital utveckling.....	22
7	NATIONALMUSEUM SOM ARBETSGIVARE	23
7.1	Personal och kompetensförsörjning.....	23
7.2	Arbetsmiljö och hälsa.....	24
7.3	Mångfald och likabehandling.....	25
8	NATIONALMUSEUMS MILJÖLEDNINGSSARBETE.....	25
9	NATIONALMUSEUMS LOKALER	26
10	AVGIFTSBELAGD VERKSAMHET	26
11	FINANSIELL REDOVISNING	27
11.1	Resultaträkning	27
11.2	Balansräkning	28
11.3	Anslagsredovisning.....	30
11.4	Sammanställning väsentliga uppgifter	31
11.5	Tilläggsuppgifter och noter	32
12	BILAGOR.....	43
13	UNDERTECKNANDE	48

1 FÖRORD AV ÖVERINTENDENTEN

Det gångna året var ett positivt år för Nationalmuseum. Efter de dramatiska nedskärningar som varit nödvändiga de senaste åren för att hantera snabba kostnadsökningar och konsekvenserna av kostnadshyresmodellen kunde museet under 2024 åter öppna på tisdagar och återgå till ett mer aktivt utställningsprogram. Museet kunde avsluta året med en ekonomi i balans.

Höstens utställning *Romantiken – ett sätt att se* var en publiksuccé. Besökstalet ökade med 45% i november och december jämfört med samma period förra året. En framgång som denna går aldrig att planera utan är resultatet av en mängd faktorer där väl valda konstverk av en hög kvalitet och gestaltningen av dessa i en stark berättelse är de viktigaste. Det var framför allt utställningens tema och kombinationen av äldre konst och samtidskonst som väckte gensvar hos en bred publik i alla åldrar. Utställningen plockades upp i många olika sammanhang – i radio och dagspress, av poddare och på sociala medier. Även utställningen med den norska konstnären Harriet Backer – i samarbete med Musée d'Orsay och Lillehammer Kunstmuseum – var populär. Ytterligare ett exempel på ett framgångsrikt internationellt samarbete är *Bruno Liljefors*, med Petit Palais. Museet har också producerat uppskattade vandringsutställningar med nordisk konst i Japan och Korea.

Under året gjordes flera viktiga förvärv – några av dem, som Carl Friedrich Lessings *Klipplandskap i kvällsljus*, i direkt anslutning till storsatsningen *Romantiken – ett sätt att se*. I media fick förvärvet av den tysk-svenska konstnären Lotte Lasersteins *Porträtt av Polly Tieck* stor uppmärksamhet. Förvärvet satte strålkastarljuset på att Nationalmuseum ansvarar för Statens porträttsamling, som är världens äldsta nationella porträttgalleri. Porträttet kommer så småningom att kunna ses i anslutning till museets samling av konsthantverk och design från 1920- och 30-talen. Förvärvet säkerställde att verket, som är ett av konstnärens nyckelverk, blir kvar i Sverige. En anonym, generös donation i början av året möjliggjorde för Rembrandts målning *Batavernas trohetsed till Claudius Civilis* att i ytterligare sju år stanna kvar på museet där den hängt sedan museet öppnade 1866. Detta genom ett nytt avtal med Kungliga Akademien för de fria konsterna. Den storslagna målningen har en central plats i salen som visar 1600-talets konst och museet har lyft målningens betydelse i sin kommunikation och i flera program.

Nationalmuseums donatorgrupp har fortsatt att frikostigt finansiera forsknings- och konserveringsprojekt. Ny forskning vid museet inom ramen för denna satsning har visat att en målning i samlingarna, vars upphovsperson tidigare varit okänd, nu kan tillskrivas Carel Fabritius, en av Rembrandts elever. Det finns endast ett fåtal av Fabritius verk bevarade. För många är konstnären bekant från författaren Donna Tartts bok *Steglitsan (The Goldfinch)* från 2013, där en målning av honom spelar en avgörande roll. Forskningen var både konstvetenskaplig och måleriteknisk och ledde till att en konserveringsmetod för verket togs fram.

Museets digitala kommunikation och förmedling av innehåll stärktes under 2024, med en utveckling av format och en stor ökning av rörliga bilder i alla kanaler. Resultatet är en ökad synlighet och en stadig uppgång av antalet följare i de flesta kanaler. De digitala satsningarna är inte minst viktiga i förhållande till den publik som inte har möjlighet att göra ett fysiskt besök på museet. Museet inledde under året också ett internt arbete för att Nationalmuseum ska kunna bli en angelägenhet för ännu fler människor i samhället. För att utnyttja den erfarenhet och kompetens som finns samlad på museet skapades arbetsgrupper med ett breddat deltagande av kolleger från flera olika delar av museet. Förberedelser har gjorts för att utveckla programverksamheten under kommande år och fördjupa de insatser som görs för att bredda publiken.

Museet har även inlett en utvärdering av museets samlingspresentation för att undersöka hur den kan utvecklas i framtiden. Parallellt inleddes ett omfattande arbete med nya strategier för förvärv, för att lättare kunna identifiera konstverk och konsthantverk som kan hjälpa museet att bli ännu bättre på att uppfylla ett av våra huvuduppdrag: att levandegöra de äldre konstformerna och deras samband med den nutida konsten och samhällets utveckling. Genom att tydliggöra på vilka sätt ett nyförvärv kan aktivera samlingen kan vi lättare göra medvetna val som bidrar till att skapa rikare möjligheter för museet att göra kulturarvet relevant för en ny och gammal publik i en föränderlig värld.

Patrick Amsellem,
Överintendent

2 ÅRET I KORTHET

- 2024 tog Nationalmuseum emot 419 114 besökare – en ökning med cirka 8 procent jämfört med föregående år. Att besöksflödena börjar återgå till nivåerna från tiden innan pandemin kan troligen tillskrivas museets attraktiva utställningsprogram, ökad tillströmning av turister från fler länder, samt det omväxlande vädret under året.
- Tre utställningar öppnade på Nationalmuseum: *Harriet Backer, Design=Memory. Akira Minagawa & Minä perhonen*, och *Romantiken – ett sätt att se*. I Gamla biblioteket visades en installation av artisten Vaginal Davis, i samarbete med Moderna Museet. På Gustavsbergs Porslinsmuseum öppnade en utställning om formgivaren Gunnar Wennerberg. Vandringsutställningar visades i Sydkorea, Japan, och Frankrike.
- Under året tillfördes Nationalmuseum 308 föremål genom inköp eller gåvor. Fokus låg fortsatt på bildkonst av kvinnliga nordiska och europeiska konstnärer, samt verk från den franska och tyska romantiken.
- Som en del av den publika verksamheten togs ett experimentellt performanceverk fram i samverkan med Dansens Hus och danskompaniet Poste Restante. Alla fyra föreställningskvällar av *Minor Arcana* såldes slut på bara några minuter under hösten.
- Inom ramen för ett pilotprojekt samarbetade elever från Nacka gymnasium med museets pedagoger för att välja ut konstverk ur samlingarna och skapa soundtrack till dem via spellistor på Spotify. Projektets kommunikation blev det mest delade innehållet på museets TikTok-konto under året.
- Under hösten toppade för första gången någonsin en sida om en tillfällig utställning (*Romantiken – ett sätt att se*) besöksstatistiken för hemsidan.
- Under året testade museet korta digitala visningar på flera olika språk (finska, arabiska, spanska, franska, mfl). I maj genomfördes en utbildningsdag om bemötande av personer med synnedsättning och ledarhund för museets publika personal, värdar, vakter och pedagoger.
- Gustavsbergs Porslinsmuseums skolverksamhet börjar etableras. Fyra olika program erbjuds till olika åldersgrupper – allt från en grundläggande introduktion till lera till konceptuella aktiviteter kring skapande och lärande genom misslyckanden.
- Nationalmuseums nya samlingsförvaltningssystem, MuseumPlus RIA togs i drift i februari. Systemet ökar den interna effektiviteten genom förbättrade arbetsflöden och underlättar hanteringen av digitala och analoga samlingar.
- Under året avslutades det omfattande externfinansierade projektet *NEO Collections*, där Nationalmuseum samarbetade med andra museer för att utveckla sätt att tillgängliggöra digitiserade samlingar för nya målgrupper. En prototyp vidareutvecklades till att bli ett AI-baserat spel.
- Nationalmuseum arbetar kontinuerligt med att bevara och konservera samlingarna. Under året rengjordes exempelvis Paul de Buchers vävda tapet *Venusbrunnen*. Förlorade partier fylldes in av ny vävd och färgad textil. Flera studenter och konservatorer fick utbildning inom projektet.
- Digitiseringen av konst på papper ökade i omfattning under året, bland annat genom att en ny bildskanner togs i bruk. Exempel på verk som digitiserades är Bellingasamlingen samt teckningar av Johan Tobias Sergel, Bruno Liljefors och Otilia Adelborg.
- Flera projekt för att förebygga ljusskador i utställningsmiljöerna slutfördes under året. I trapphallen byttes exempelvis gardinerna ut mot nya som blockerar cirka 50% mer UV- och IR-strålning.

3 RESULTATREDOVISNING

Varje strategiskt mål bygger på olika aktiviteter inom verksamheten samt nyckeltal/indikatorer för att kunna bedöma effekten av genomförda aktiviteter (måluppfyllelse). Nationalmuseum arbetar kontinuerligt med att implementera och utveckla indikatorerna i syfte att ge ett bra underlag för att mäta måluppfyllelse, men också för hur uppföljning och rapportering ska utformas.

Avseende Nationalmuseums prestationer bedömer myndigheten att det inte är relevant att redovisa någon styckkostnad, då verksamheten i hög grad består av varierande uppdrag och projekt som ofta skiljer sig mycket åt mellan åren både i kostnad och omfattning.

3.1 Principer för redovisningen

Årsredovisningen består av resultatredovisning och finansiell redovisning. Den sistnämnda omfattar resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisning och noter. Myndigheten Nationalmuseum redovisar och kommenterar sitt resultat dels utifrån de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion, dels utifrån vad regeringen särskilt angett i regleringsbrev eller andra beslut. Resultatredovisningen innehåller väsentlig information om vad myndigheten har presterat i förhållande till uppgifter och mål som regeringen har beslutat för myndighetens verksamhet.

Årsredovisningen syftar, i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, till att möta regeringens behov av att följa upp myndighetens verksamhet utifrån tänkta effekter, måluppfyllelse och kvalitet och därmed ge regeringen underlag för prövning och budgetering av myndighetens verksamhet. Samtliga redovisade resultat kommenteras och analyseras för att ge regeringen ett informativt underlag för redovisning till riksdagen och för att kunna bedöma politikens genomslag.

3.2 Redovisningens indelning

Myndighetens verksamhet har delats in i tre övergripande uppgifter enligt instruktion:

- att vårda, förteckna, vetenskapligt bearbeta och genom nyförvärv berika de samlingar som har anförtratts myndigheten (verksamhetsgrenen Bevara och samla).
- att genom utställningsverksamhet och annan pedagogisk verksamhet levandegöra den konst som finns i museets samlingar (verksamhetsgrenen Visa).
- att inom det egna verksamhetsområdet verka för ökad kunskap grundad på forskning (verksamhetsgrenen Forska).

Verksamheterna vid de platser där det går att se Nationalmuseums föremål (se avsnitt om regional verksamhet) ingår i ovan angivna verksamhetsgrenar. Det ekonomiska utfallet per verksamhetsgren redovisas nedan.

3.3 Verksamhetens intäkter och kostnader

Intäkterna består av anslagsmedel, avgiftsintäkter och bidragsintäkter. Avgiftsintäkterna utgörs av bland annat entré- och visningsintäkter, försäljningsintäkter och hyresintäkter samt finansiella intäkter. Intäkterna har fördelats på de tre verksamhetsgrenarna och anslagsmedlen utgör skillnaden mellan de totala kostnaderna och avgifts- och bidragsintäkter samt årets kapitalförändring.

Kostnaderna är indelade i personalkostnader, lokalkostnader samt kostnader för övrig drift (där även avskrivningar och finansiella kostnader ingår). De direkta kostnaderna utgör, förutom de kostnader som är direkt hänförliga till aktiviteter, även kostnaden för den personal som direkt arbetar inom verksamhetsgrenen. Sedan 2023 används tidredovisning för att fördela personalkostnaderna. För jämförelseåret 2022 har fördelningen av personalkostnaderna skett genom chefernas uppskattning. Overheadkostnader består av personal-, lokal- och driftkostnader för ledning och administration. Dessa kostnader har fördelats på de tre verksamhetsgrenarna proportionellt till de direkta kostnaderna. Lokalkostnaderna omfattar utöver hyra även kostnader för el, reparationer och städning.

Tabell 1

tkr Intäkter och kostnader	Bevara och samla			Visa			Forska			Total		
	2024	2023 ¹	2022	2024	2023 ¹	2022	2024	2023	2022	2024	2023	2022
Intäkter av anslag	92 353	88 840	80 610	140 224	141 435	155 250	13 729	13 980	18 022	246 306	244 255	253 882
Avgiftsintäkter mm	907	1 149	517	54 845	45 487	34 438	5 287	4 442	4 968	61 040	51 078	39 923
Bidragsintäkter	1 383	1 601	1 057	2 686	4 953	6 453	2 003	4 690	5 442	6 072	11 244	12 952
Summa intäkter	94 643	91 591	82 184	197 755	191 875	196 141	21 019	23 112	28 432	313 418	306 577	306 757
Kostnad personal	39 963	37 706	20 132	56 833	50 434	61 787	13 550	14 992	18 043	110 347	103 133	99 962
Kostnad lokaler	40 945	41 800	36 988	80 686	76 892	78 316	2 348	2 447	3 569	123 978	121 139	118 874
Kostnad övrig drift	13 677	11 954	25 064	60 221	64 452	56 162	5 121	5 673	6 819	79 020	82 079	88 045
Summa kostnader	94 585	91 460	82 184	197 740	191 779	196 265	21 019	23 112	28 432	313 344	306 351	306 880
Årets kapitalförändring	58	131	0	15	97	-123	0	0	0	74	227	-123

1 I årsredovisningen för 2023 redovisades en för hög kostnad för verksamhetsgrenen Bevara och samla (1 456 tkr). Detta har korrigerats i denna tabell.

3.4 Myndighetens uppdrag

Myndigheten Nationalmuseum har enligt förordningen (2007:1175) med instruktion för Nationalmuseum till uppgift att främja konsten, konstintresset och konstvetenskapen. Myndigheten ska särskilt levandegöra de äldre konstformerna och deras samband med den nutida konsten och samhällets utveckling samt verka för konstnärlig och kulturell förnyelse. Myndighetens verksamhet ska vara en angelägenhet för alla människor i samhället. Myndighetens ansvars- och samlingsområde omfattar äldre måleri, skulptur, teckning och grafik, företrädesvis från tiden före år 1900, samt porträtt, konsthantverk och form och design från äldre tid till nutid.

Myndigheten ska särskilt

1. vårda, förteckna, vetenskapligt bearbeta och genom nyförvärv berika de samlingar som har anförtrodd myndigheten
2. hålla ett urval av de samlingar som är avsedda för utställning tillgängligt för allmänheten, bedriva utställningsverksamhet och annan pedagogisk verksamhet samt utlånings- och depositionsverksamhet
3. inom sitt område vetenskapligt bearbeta övriga samlingar av konst och konsthantverk som tillhör eller understöds av staten
4. verka för ökad kunskap grundad på forskning och samverka med andra, exempelvis universitet och högskolor, och förmedla kunskap inom sitt verksamhetsområde.

Myndigheten ska bedriva internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete, och även samarbeta med Moderna Museet om gemensamma funktioner.

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2024 har Nationalmuseum ett antal återrapporteringskrav och uppdrag.

Återrapporteringskrav:	Redovisas i avsnitt:
Den verksamhet som svarar mot den unga publikens behov samt insatser för att öka den unga publiken	4.5
De åtgärder som vidtagits för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning	4.6
Förändringar i besöksutvecklingen i förhållande till tidigare år	4.1
Nationalmuseum ska specificera myndighetens totala lokalkostnader för 2024 enligt följande: <ul style="list-style-type: none"> • hyra, varav kostnadshyra • el och uppvärmning • reparationer och underhåll • övriga driftskostnader 	9

Om myndigheten har fler än en hyresvärd ska kostnaderna fördelas per hyresvärd	
Nationalmuseum ska särredovisa eventuella sponsringsintäkter i not till resultaträkningen.	11.5, not 2
Nationalmuseum ska redovisa fördelningen av eventuella bidragsintäkter mellan statliga bidrag, icke-statliga bidrag respektive bidrag från mellanstatliga organ i not till resultaträkningen.	11.5, not 3
Nationalmuseum ska särskilt redovisa utbetalda ersättningar till konstnärer som gjorts i enlighet med det så kallade MU-avtalet.	12, bilaga 1
Nationalmuseum ska redovisa hur arbetet med att åstadkomma ekonomisk balans i de avgiftsbelagda verksamheterna fortskrider.	10, not 2
Nationalmuseum ska redovisa resultatet av arbetet med digitisering och digitalisering av myndighetens samlingar. Av redovisningen ska framgå dels samlingarnas storlek, inklusive årets tillväxt, dels hur stort antal i och hur stor andel av samlingarna som är digital. Det ska också framgå hur stor andel av samlingarna som är digitalt tillgänglig. Av redovisningen ska det dessutom framgå vilka delar av resultatet som härrör från den medelförstärkning som myndigheten har tilldelats. Myndigheten ska också redovisa vilka kostnader myndigheten har haft för arbetet med digitisering och digitalisering	5.6, 6.2–6.3
Uppdrag	
Myndigheten ska redovisa prognoser för 2024–2027 vid nedanstående prognostillfällen. Prognoserna ska kommenteras både i förhållande till föregående prognostillfälle och i förhållande till budgeten. Av kommentarerna ska det framgå vilka antaganden som har använts i prognosen samt eventuella osäkerhetsfaktorer och hur detta påverkat prognosen. Myndigheten ska i kommentarerna särskilt informera om åtgärder som har vidtagits eller planeras att vidtas för att verksamheten ska bedrivas inom ramen för tilldelade medel. Prognoserna lämnas i informationssystemet Hermes senast den 5 februari, 23 april, 26 juli, och 21 oktober.	Har redovisats i statsredovisningssystemet Hermes enligt tidplan.
Nationalmuseum ska arbeta för en fortsatt regional närvaro, till exempel genom samarbeten med regionala museer.	5.2, 5.3
<i>Uppdrag om nya målgrupper (Ku2022/01886)</i> Ett museum ska utifrån sitt ämnesområde bidra till samhället och dess utveckling genom att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning. Utställningar och annan publik verksamhet vid ett museum är en omistlig del i ett levande och tillgängligt kulturliv. Myndigheten ska därför med utgångspunkt i 7 § museilagen (2017:263) redovisa utvecklingen av sitt arbete med att utvidga sina målgrupper och nå nya besökare sedan lagen trädde i kraft. Myndigheten ska vidare redovisa vilka effekter detta arbete har resulterat i. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) vid två tillfällen, senast den 22 februari 2024 och senast den 22 februari 2025.	4.2
Tidigare givna uppdrag i regleringsbrev eller särskilda regeringsbeslut	
Uppdrag att vidta energibesparingsåtgärder inom den statliga förvaltningen	Har redovisats månadsvis.
Uppdrag till statliga myndigheter att fortsatt ta emot nyanlända arbetssökande för praktik 2021–2023 (Fi2020/04960).	Redovisades till Statskontoret den 15 feb 2024.
Uppdrag till statliga myndigheter att fortsatt ta emot personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga för praktik 2021–2023 (A2020/02583).	Redovisades till Statskontoret den 15 feb 2024.

Nationalmuseum gör bedömningen att samtliga ovanstående uppdrag har genomförts på ett tillfredsställande sätt.

4 KONST OCH DESIGN SKAPAR NYFIKENHET OCH INTRESSE

Nationalmuseum har till uppgift att främja konsten, konstintresset och konstvetenskapen. Myndigheten ska särskilt levandegöra de äldre konstformerna och deras samband med den nutida konsten och samhällets utveckling samt verka för konstnärlig och kulturell förnyelse. Myndighetens verksamhet ska vara en angelägenhet för alla i samhället. Uppdraget omfattar bland annat att bedriva pedagogisk verksamhet.

Enligt regleringsbrevet ska myndigheten redovisa den verksamhet som svarar mot den unga publikens behov samt insatser för att öka den unga publiken, de åtgärder som vidtagits för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning, åtgärder som har vidtagits för att nå nya besökare, och förändringar i besöksutvecklingen i förhållande till tidigare år. Myndigheten ska även redovisa utvecklingen av sitt arbete med att utvidga sina målgrupper och nå nya besökare sedan museilagen (2017:263) trädde i kraft och vilka effekter detta arbete har resulterat i. Myndigheten ska vidare arbeta för en fortsatt regional närvaro

Enligt museilagen (2017:563) ska ett museum bidra till samhället och dess utveckling genom att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning. På så sätt fyller museer en viktig demokratisk funktion i samhället. Nationalmuseum strävar efter att alla besökare ska känna sig välkomna och att erbjuda en så bred programverksamhet som möjligt. Genom den pedagogiska verksamheten ges samtida perspektiv på historien och historiska perspektiv på samtiden, vilket leder till fördjupade samtal om konst och design för alla åldrar. Barn och ungas rätt till kultur enligt Barnkonventionen säkras genom satsningarna på barnens konstvärld, med bland annat utställningar, ateljéverksamhet och familjeaktiviteter utan kostnad.

4.1 Besökare

Myndigheten är inte längre ålagd att rapportera besöksutvecklingen för Nationalmuseum och Gustavsbergs Porslinsmuseum till Myndigheten för kulturanalys. Nationalmuseum mäter dock antalet besök genom besöksräknare vid huvudentrén, som registrerar alla som går in och ut i museet, inklusive besökare till butik och restaurang. Av summan dras en procent för eventuell felräkning och personal. På Gustavsbergs Porslinsmuseum baseras antalet besök på antal förmedlade biljetter. Övrig besöksstatistik har lämnats in från respektive besöksmål och omfattas inte av myndighetens rapporteringsansvar.

Under 2024 registrerades 419 114 besök i museibygnaden på Blasieholmen, vilket innebär en ökning med cirka 8 procent jämfört med föregående år. Även om Nationalmuseum inte når upp till besöksiffrorna från perioden med fri entré, bör ökningen ses som mycket positiv, med tanke på den tuffa privatekonomin och konkurrensen från ett stort utbud av utställningar på andra museer i Stockholm. Totalt löste 174 276 besökare biljett till museets samlingar, inklusive tillfälliga utställningar. Av dessa var 13 procent barn och unga under 20 år, vilket är samma nivå som 2023. Ett attraktivt utställningsprogram, en ökad tillströmning av både inhemska och internationella besökare till Stockholm, samt det omväxlande vädret under året tros ha bidragit till de positiva besöksiffrorna.

På Gustavsbergs Porslinsmuseum registrerades 8 641 besök, vilket innebär en blygsam ökning med drygt 3 procent jämfört med föregående år. Museet erbjuder en biljett som ger tillgång till både samlingspresentationen och tillfälliga utställningar. Under årets första månader visades fortsatt utställningen *Badrum för alla!*, som den 1 juni ersattes av *Wennerberg – naturen flyttar in*. Wennerbergutställningen har varit populär, med god tillströmning av besökare i juni och särskilt i juli, då många sommargäster tillbringar tid i Värmdö kommun.

Arbetet med att etablera och vidareutveckla Gustavsbergs Porslinsmuseum i Nationalmuseums regi har fortsatt, med återkommande aktiviteter som konstnärssamtal och öppen verkstad. Analyser av besöksfrämjande åtgärder, både i miljö och utbud, genomförs löpande.

Inga publikundersökningar genomfördes under året. Ett nytt verktyg upphandlades dock för att mäta besökarnas nyttjande av museets utbud samt deras upplevelse av de erbjudna aktiviteterna. Verktyget kommer att implementeras under 2025. Publikundersökningssystemet kommer då också att ge inblick i besökarnas behov, intressen och förväntningar på myndighetens verksamhet. Uppfattningen är att fler inkommande turister från ett större antal länder besökte museet under en längre sommarperiod än tidigare. Besöksflödet börjar nu närma sig de mönster som rådde före pandemin.

Tabell 2

Besök Nationalmuseums verksamheter	2024	2023	2022
Nationalmuseum	419 144	389 626	507 442
Gustavsbergs Porslinsmuseum	8 641 ¹	8 410	7 496
Summa besök NM:s verksamheter	427 785	398 036	514 938
Besök övriga utställningsplatser			
Drottningholms slott	129 157	112 518	95 774
Gripsholms slott	53 702	60 992	51 623
Gustav III:s antikmuseum	258 ²	42 473	52 924
Nationalmuseum Jamtli	19 911	21 779	22 380
Lövstabruks herrgård ³	--	2 416	2 236
Läckö slott	55 554	52 477	54 754
Nynäs slott	1 967	4 220	2 966
Rosersbergs slott	975 ²	3 125	3 177
Salsta slott	6 608	4 248 ⁴	
Strömsholms slott	1 130 ²	6 870	7 017
Tessinstitutet i Paris (Svenska institutet)	34 704	32 320	31 213
Ulriksdals slott	6 049	4 369	4 641
Summa besök övriga utställningsplatser	310 015	347 807	328 705
Totalt antal besök samtliga utställningsplatser	737 800	745 843	843 643

1 Ett nytt kassasystem introducerades på GPM 17 maj; mellan 17 maj--31 december registrerades 6 439 besökare i det nya systemet.

2 Ej öppet under året; endast bokade besök.

3 Inga siffror för 2024 rapporterades in från Lövstabruks herrgård.

4 Antal betalande besökare på visningar och evenemang. Redovisas fr o m 2023. Det totala antalet besökare uppskattas till 12 000 under 2023.

4.2 Nya målgrupper

Ett museum ska bidra till samhället och dess utveckling genom att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning. Utställningar och annan publik verksamhet vid ett museum är en omistlig del i ett levande och tillgängligt kulturliv. Myndigheten ska därför med utgångspunkt i 7 § museilagen (2017:263) redovisa utvecklingen av sitt arbete med att utvidga sina målgrupper och nå nya besökare sedan lagen trädde i kraft. Myndigheten ska vidare redovisa vilka effekter detta arbete har resulterat i. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) vid två tillfällen, senast den 22 februari 2024 och senast den 22 februari 2025.

Nationalmuseum arbetar ständigt med att identifiera nya potentiella målgrupper och utveckla verksamheten för att möta dessa gruppers behov. I april genomförde Nationalmuseums överintendent, utställningschef, pedagogisk chef samt intendent för samlingarna ett studiebesök vid några av USA:s mest framstående museer i New York och Washington. Syftet med besöket var att få fördjupad kunskap om hur museer med liknande samlingar som Nationalmuseum arbetar för att nå en bredare publik.

Nationalmuseum satsar också på barn och ungdomar. 2024 ökade antalet barn och unga som deltog i den pedagogiska verksamheten på Nationalmuseum och Gustavsbergs Porslinsmuseum med drygt 29 procent jämfört med året innan (se tabell 6). Förberedande arbete pågick för en ny barnutställning med temat färg, som kommer att öppna sommaren 2025. Nya digitala satsningar genomfördes för att nå ut till yngre besökare, vilket medförde ett ökat deltagarantal. Under året anpassade Nationalmuseum även sitt sätt att arbeta med TikTok. Många kanaler på TikTok, såsom SVT:s *Lilla Aktuellt*, använder personer för att förklara nyheter. Nationalmuseum testade därför att låta en ung, samtida person presentera och berätta om föremål ur samlingarna. Nya sätt att kommunicera testades även på YouTube. Innehållet på YouTube Shorts brukar konsumeras av yngre personer. Under året publicerade kommunikationsavdelningen därför korta filmer på den delen av YouTube – inklusive museets julkalender, som berättade om Nationalmuseums historia – för att bättre nå ut till den unga målgruppen.

För att nå nyanlända och arbeta med integration Nationalmuseum hölls kostnadsfria visningar på enkel svenska för studenter inom svenska som andraspråk och svenska för invandrare, i samverkan med organisationen Kompis

Sverige. Genom RFSL Newcomers ordnar Nationalmuseum konstsamtal och workshops för nyanlända LGBTQI+-personer. Under sensommaren deltog Nationalmuseum i Rinkebyfestivalen, som firar det mångkulturella samhället genom musik, dans, mat och konst. Museets lerverkstad på festivalen var välbesökt av både barn, tonåringar och vuxna.

4.3 Digitala besökare

Under året har rörligt innehåll för digitala plattformar och sociala kanaler fortsatt haft hög prioritet, eftersom det skapar engagemang och når en bred publik. Produktionerna tas fram med interna resurser och personal, vilka tillsammans fungerar som en inhousebyrå.

I samband med utställningen *Romantiken – ett sätt att se* skapades exempelvis en serie kortare, lättfattliga filmer med samma grafiska manér som utställningskampanjen. Filmerna förklarar centrala begrepp kopplade till romantiken och publicerades på Instagram och YouTube. De spreds även via nyhetsbrev och bäddades in på webben (nationalmuseum.se/korta-filmer-om-romantiken). Filmerna har lång hållbarhet även efter utställningens slut, då de fortsätter att vara relevanta i skolundervisning om romantiken och blir en resurs för läroplanen.

Som ett pilotprojekt skapade elever från Nacka gymnasium soundtrack till konstverk i museets samlingar genom spellistor på Spotify. Elever från konst- och designprogrammet samarbetade med museets konstpedagoger för att välja ut konstverk från samlingarna, som de sedan tolkade och kopplade till specifika låtar. Projektet presenterades på nationalmuseum.se/lyssna-och-titta och spreds vidare via korta, internproducerade filmer på YouTube. Utvalda matchningar lyftes fram ytterligare genom QR-koder i utställningsrummen, vilka besökarna kunde skanna för att uppleva vad som händer när man betraktar ett verk samtidigt som man lyssnar utvald musik. Vid årets slut hade 7 178 besökare skannat QR-koderna och tagit del av Nackaelevernas musikaliska tolkningar. På TikTok blev kommunikationen kring projektet det mest uppmärksammade och delade innehållet på Nationalmuseums konto under 2024.

Liknande QR-koder testades i utställningen om romantiken. Utvalda samtidskonstnärer som deltog i utställningen fick en förfrågan om att skapa en Spotify-spellista som för dem representerade romantiken. Dessa spellistor bäddades in på museets hemsida och blev tillgängliga för besökare via QR-koder i utställningsrummen. QR-koderna skannades flitigt under utställningsperioden. Att kombinera musik med konstupplevelsen har visat sig vara uppskattat av museibesökarna och bidrar till att bredda deras upplevelse av utställningarna.

Myndigheten driver två webbplatser, en för Nationalmuseum och en för Gustavsbergs Porslinsmuseum. Nationalmuseum.se syftar i första hand till att både inspirera till och underlätta ett fysiskt besök på museet. Praktisk besöksinformation samt information om vad som finns att se och göra på museet genererar flest sidvisningar. Populära utställningar bidrar ofta till ökad trafik på webbplatsen. Hösten 2024 toppade för första gången någonsin en sida om en tillfällig utställning (*Romantiken – ett sätt att se*) statistiken. Andra välbesökta sidor är de som erbjuder möjligheter att utforska konst och design digitalt, exempelvis genom korta filmer. Genom innehåll riktat mot skolor når Nationalmuseum kontinuerligt lärare – och därigenom även elever – över hela landet. Denna del av webbplatsen omarbetades under året för att bättre möta lärarnas behov, baserat på resultaten från en användarundersökning som genomfördes i början av året.

Webbplatsen gustavsbergsporslinsmuseum.se fungerar främst som en besöksmålsajt. De mest välbesökta sidorna är de som presenterar familjeaktiviteter i Verkstan samt information om keramikern Lisa Larson. Under året infördes en kalenderfunktion på webbplatsen för att göra museets programverksamhet mer synlig.

Ett digitalt nyhetsbrev skickas ut en gång i veckan till cirka 16 000 prenumeranter. Nyhetsbrevet innehåller framför allt information om museets programverksamhet, men även tips på sådant som inte kräver fysisk närvaro på museet, såsom filmer, artiklar och poddar. Klickstatistiken visar att upplägget uppskattas av många mottagare. Under året användes nyhetsbrevverkyget även som stöd för enkätundersökningar och eventhantering, vilket avsevärt förenklade och effektiviserade dessa processer. Till exempel användes verkyget för att samla in feedback kring hur Nationalmuseum kan stötta lärarna i undervisning efter det återkommande evenemanget *Lärarnas kväll*.

Nationalmuseum har konton i flera sociala mediekanalet (Instagram, YouTube, TikTok, Facebook, LinkedIn och Pinterest), med olika innehåll för olika målgrupper, för att möta Sveriges befolkning på digitala platser där de befinner sig. Resultatet från Internetstiftelsen i Sveriges årliga rapport *Svenskarna och internet* styr vilka

plattformar som prioriteras att synas på. 2024 nådde innehållet i museets sociala mediekkanaler ut till 4 665 294 personer. Museets inlägg delades 1 230 gånger. Det som uppskattas mest är innehåll med rörlig bild, vilket märks på volym av integration. Nationalmuseum fick mer än 2,5 miljoner videovisningar under året.

Nationalmuseums app innehåller egenproducerade audioguidor på svenska och engelska om samlingarna och de tillfälliga utställningarna samt information om utställda föremål. Under året förstärktes skyltningen i salarna om appen och hur man laddar ned denna. Det producerades också en kort rörlig infografik som visas på entréplan – allt i syfte att öka appens användande. Även om majoriteten av besökarna har en egen smarttelefon att ladda ned appen till, erbjuds ett antal låneenheter samt adapters för att fästa lånehörlurar. Trots dessa riktade insatser har användandet av appen inte ökat. En intern analys visar på en mer allmänt spridd ovilja att ladda ner native-appar som en möjlig förklaring. Parallellt arbetar därför museets digitala styrgrupp med utveckling mot ljudspår i en webblösning, nåbar via QR-koder.

Tabell 3

Digitala besökare ¹	2024	2023	2022
Antal besökare webbplats Nationalmuseum	582 479	513 013 ²	491 902
Antal besökare webbplats Gustavsbergs Porcelinsmuseum	30 367	20 952 ²	14 781
Antal prenumeranter nyhetsbrev	15 986	18 600	17 900
Antal användningar av appen ³	42 093	51 786	65 235

¹ Besökare = användare som inlett minst en session inom angivet intervall.

² 2023 implementerades en ny version av webbanalysverktyget. Data för perioden 13 juni–2 juli saknas på grund av inläsningsfel. För de engelska sidorna saknas data för 13 juni–6 augusti.

³ Antalet 'engagerade sessioner', där användaren exempelvis varit aktiv i minst tio sekunder eller besökt två eller fler sidor.

4.4 Pedagogisk verksamhet för vuxna

På Nationalmuseum kompletteras bokningsbara gruppvisningar med allmänna visningar och temavisningar med biljett. Det möjliggör för enstaka besökare att möta museets konstpedagoger. Kvällstid arrangeras temavisningar för inbokade uthyrningar/eventgrupper. För de som vill ha mer fördjupning än en visning kan ge finns fördjupande kursdagar, som lockar besökare från hela landet. Under dessa dagar får deltagarna möta kunnig personal från olika delar av museets verksamhet.

Förutom de fysiska visningarna görs samlingarna och de tillfälliga utställningarna tillgängliga på flera digitala sätt. Varje vecka under våren sändes korta livevisningar i sociala medier. På hösten inleddes arbetet med ett nytt format för förinspelade visningar. För den yngre målgruppen publiceras löpande korta presentationer på TikTok.

Bokningsbara digitala visningar erbjuds numera i två olika format: antingen som en PowerPoint-presentation av digitala bilder, eller som en livesänd visning inifrån utställningssalarna. Båda formaten hjälper Nationalmuseum att nå publik över hela landet.

Under året förstärkte Nationalmuseum möjligheterna för besökare att aktivt delta i samtal och skapande aktiviteter. Under hösten lanserades *Se Mer*, ett nytt program med öppna konstsamtal. *Skulpturkroki*, en drop-in-teckningskväll i Skulpturgården, ägde rum en gång i månaden under både vår- och höstterminen. Dessutom har workshopkvällar i ateljéerna etablerats som återkommande inslag, med fokus på olika material och tekniker. *NM Studio* riktar sig till unga vuxna, medan *Konst efter jobbet* vänder sig till en bredare vuxen publik.

Nationalmuseum deltog under året i flera etablerade festivaler och temadagar. Under vårens Slow Art Day arrangerades panelsamtal, en broderiworkshop och visningar som uppskattades av besökarna. I augusti deltog museet i Stockholm Pride med familjeworkshops i ateljéerna och två unika visningar som tog publiken mellan olika museer. Den ena utgick från utställningen *Habibi – The Revolutions of Love* på Medelhavsmuseet, medan den andra baserades på *Vaginal Davis – Magnificent Product*, i samarbete med Moderna Museet. Även utanför Prideveckan genomfördes flera visningar av *Vaginal Davis*-utställningen i fortsatt samverkan med Moderna Museet.

Samarbeten och programserier som introducerades 2023 har fortsatt under året, inklusive partnerskap med Kungliga Operan och Kulturhuset Stadsteatern. Ett av dessa initiativ, *Konsten att lyssna*, erbjuder konserter inne i museets utställningssalar. I serien *Nationalmuseum på bio* möts långfilm och bildkonst genom filmvisningar på

Klarabiografen. Ett större projekt genomfördes tillsammans med Dansens Hus och danskompaniet Poste Restante, vilket resulterade i föreställningen *Minor Arcana* – ett experimentellt och genreöverskridande performanceverk som gav varje deltagare en unik upplevelse. Föreställningen spelades vid fem tillfällen under hösten, som alla sålde slut inom några minuter.

Teamet som ansvarar för bokning, biljetter och bemanning utvecklade sina arbetsmetoder under året, för att effektivisera hanteringen och förbättra kommunikationen både internt och externt. Vid sidan av det löpande arbetet genomfördes en förstudie inför upphandlingen av ett nytt boknings- och biljettsystem, med målet att implementera det nya systemet under 2025. För att hitta branschspecifika arbetsmetoder inleddes också ett samarbete med andra statliga museer i huvudstaden.

Gustavsbergs Porslinsmuseum erbjuder dagligen introduktioner till museet för besökare. Det finns även möjlighet att boka gruppvisningar av samlingarna och utställningarna. Under året arrangerades regelbundet *Berättarfredagar* i samarbete med Gustavsbergs Porslinsmuseums Vänner. Vid dessa tillfällen kom olika yrkespersoner, såsom formgivare, dekorationsmålare och gjutare, och delade med sig av sina erfarenheter från porslinsfabriken för att lyfta fram dess historia.

Under hösten anordnade Gustavsbergs Porslinsmuseum och förlaget Historiska Media ett författarsamtal i samband med lanseringen av boken *Mellan bruk och berså*. Boken skildrar livet och arbetet i Gustavsberg under perioden 1930–1970 genom närmare trehundra fotografier hämtade från fabriken omfattande fotoarkiv.

Vissa logistiska utmaningar kvarstår för att förbättra den pedagogiska verksamheten för vuxna vid Gustavsbergs Porslinsmuseum, särskilt under lågsäsong. Under våren erbjöds bokningsbara lördagspass med drejnings- och figurinworkshops i verkstaden. Under hösten ledde dock resursbrist och sjukskrivning till att denna verksamhet behövde pausas, och planerade flerdagarskurser för vuxna behövde ställas in. För att säkerställa en mer stabil organisation utvärderar en arbetsgrupp för närvarande de praktiska och ekonomiska förutsättningarna för verksamheten.

Tabell 4

Nationalmuseum	2024	2023	2022
Pedagogisk verksamhet för vuxna			
Antal bokade visningar	329	362	412
Antal offentliga visningar	274	219	73
Antal seminarier och föreläsningar	44	41	42
Antal tillfällen övrig kursverksamhet	44	33	7
Totalt antal tillfällen	691	655	534
Antal deltagare bokade visningar	5 300	5 960	7 104
Antal deltagare offentliga visningar	4 107	3 551	783
Antal deltagare seminarier och föreläsningar	2 847	2 424	1 938
Antal deltagare övrig kursverksamhet	812	1 359	106
Totalt antal deltagare	13 066	13 294	9 931
Gustavsbergs Porslinsmuseum	2024	2023	2022
Pedagogisk verksamhet för vuxna			
Antal bokade visningar	20	11	31
Antal offentliga visningar	0	0	0
Antal seminarier och föreläsningar	7	2	0
Antal tillfällen övrig kursverksamhet	16	36	0
Totalt antal tillfällen	43	49	31
Antal deltagare bokade visningar	421	213	480
Antal deltagare offentliga visningar	0	0	0
Antal deltagare seminarier och föreläsningar	542	42	0
Antal deltagare övrig kursverksamhet	110	226	0
Totalt antal deltagare	1 073	481	480

Tabell 5

Nationalmuseum	2024	2023	2022
Digital pedagogisk verksamhet för vuxna			
Antal digitala bokade visningar	5	10	5
Antal digitala offentliga visningar	1	0	3
Antal digitala seminarier och föreläsningar	4	2	5
Totalt antal tillfällen	10	12	13
Antal deltagare digitala bokade visningar	552	546	185
Antal deltagare digitala offentliga visningar	90	0	13
Antal deltagare digitala seminarier och föreläsningar	320	255	38
Totalt antal deltagare	962	801	236

4.5 Barn och unga

Nationalmuseum erbjuder ett brett program för barn och familjer. Barnutställningen *Villa Curiosa* kommer att vara öppen fram till och med sommarlovet 2025. Under året pågick arbetet med en ny barnutställning med temat färg. Förberedande aktiviteter planerades, och en studieresa till London genomfördes under hösten. Ateljéerna välkomnar familjer på söndagar och skollediga barn under skolloven – ett kostnadsfritt, drop-in koncept. Under terminerna hålls även barnkonstkurser mot en avgift. För barn i olika åldrar erbjuds också möten med konsten: babyvisningar för de allra minsta, *NM Mini* för de som just börjat resa sig, och *Nyfiken tillsammans* för äldre barn.

Skolor erbjuds olika bokningsbara program och visningar. För att öka tillgängligheten får skolklasser fri entré vid arrangerade besök med lärare. Under året ökade antalet besök från elever i yngre åldrar, efter en nedgång i samband med pandemin. För utställningen *Romantiken – ett sätt att se* erbjöds alla årskurser ett program som inkluderade både visningar och ateljéverksamhet, vilket väckte stort intresse. Skolmaterial producerades som skulle vara relevant även efter utställningens slut. Tillsammans med plattformen Sveriges Historia lanserades en ny lektion under våren, om Valdemar Atterdags brandskattning av Visby.

Skolor kan också få stöd från Kulturrådet för så kallade *Skapande skola*-projekt. 2024 genomfördes flera större projekt, med besök på museet och verksamhet ute i skolor. Under året inleddes ett samarbete med Unga Dramaten för att nästa läsår kunna kombinera en teaterföreställning på Dramaten med ett *Skapande skola*-program på Nationalmuseum, med temat identitet, kropp och skönhetsideal. För andra gången genomfördes även ett *Skapande skola*-projekt med Helleborusskolan, som riktar sig till elever med funktionsvariationer. Ett samarbete påbörjades även med Kulturskolans resurscenter inom Stockholms stad, vars verksamhet fokuserar på barn och unga med funktionsnedsättning.

Att skapa mötesplatser för alla åldrar och främja möten med konst över generationerna är en prioriterad målsättning. I mars genomfördes för första gången en så kallad *Berättarfest*, där både barn och vuxna kunde delta i en serieworkshop och föreställningar med Fabula Storytelling, allt inspirerat av museets konst. I oktober genomfördes *Teckningsfesten* för tredje gången – en lördag då museibygnaden fylldes med se-genom-pennanvisningar, teckningsworkshops och skulpturkroki. Tillsammans med Unga Dramaten arrangerades en programpunkt där skådespelare undersökte romantikens känslor i korta scener och tidstypiska kostymer, medan besökarna fick teckna av dem på lekfulla sätt. I samband med vårens tillfälliga utställning *Design=Memory. Akira Minagawa & minä perhonen* hölls workshops i mönsterdesign för både barn och vuxna, tillsammans med Akira Minagawa själv, museets pedagoger och designchefen på minä perhonen.

Gustavsbergs Porslinsmuseums hel- och loverksamhet för familjer och barn attraherar en stor och lojal publik. Drop-in aktiviteterna är kostnadsfria och regleras genom tidsbiljetter för att säkerställa ett bra besöksflöde. Skolverksamheten är prioriterad och börjar etableras. Fyra olika skolprogram erbjuds, anpassade efter olika teman och åldersgrupper. Programmen sträcker sig från en grundläggande introduktion till lera som material och utforskning av samlingen till mer konceptuella aktiviteter kring skapande och lärande genom misslyckanden. Museet arrangerar regelbundet lärarträffar och samarbetar med Värmdö kommun för att stärka kontakten med skolor i närområdet.

Tabell 6

Nationalmuseum	2024	2023	2022
Pedagogisk verksamhet för barn och unga			
Antal skolprogram	427	347	265
Antal samarbeten och projekt	16	7	8
Antal aktiviteter och familj	149	163	59
Totalt antal tillfällen	592	517	332
Antal deltagare skolprogram	10 756	8 761	6 620
Antal deltagare samarbeten och projekt	2 827	1 397	973
Antal deltagare barn och familj	4 539	3 761	2 920
Totalt antal deltagare	18 122	13 919	10 513
Gustavsbergs Porslinsmuseum	2024	2023	2022
Pedagogisk verksamhet för barn och unga			
Antal skolprogram	21	3	0
Antal samarbeten och projekt	6	2	0
Antal aktiviteter barn och familj	72	72	33
Totalt antal tillfällen	99	77	33
Antal deltagare skolprogram	505	89	0
Antal deltagare samarbeten och projekt	357	196	0
Antal deltagare barn och familj	2 119	2 106	1 244
Totalt antal deltagare	2 981	2 391	1 244

4.6 Tillgänglighet för personer med funktionsvariation

Nationalmuseums verksamhet utformas på ett inkluderande sätt för att så många som möjligt, oavsett behov och funktionsvariation, ska kunna ta del av den. 2024 genomfördes en organisatorisk förändring med en ny ansvarig för vuxnas tillgänglighet. Etablerade arbetsformer fortsätter att tillämpas, samtidigt som en översyn pågår för att undersöka hur museet bäst kan nå ut till och samverka med brukare.

För personer med demensdiagnos och kognitiv svikt erbjuds både fysiska och digitala visningar som når ut till hela landet. Vård- och omsorgsboenden kan boka digitala konstsamtal.

För att nå ut till blinda och personer med synnedsättning erbjuds syntolkade visningar både på museet och digitalt. Ett utvecklingsarbete pågår för att skapa taktila bilder som kan användas för fördjupande konstsamtal. Olika typer av taktila översättningar av måleri testas av en referensgrupp. Vid tillfälliga utställningar erbjuds särskilda etiketter samt ett texthäfte med bra kontrast och större teckenstorlek. Under året genomfördes även workshops med synskadade bildkonstnärer. Nationalmuseum har fortsatt sitt samarbete med bland annat Fellingsbro folkhögskola, som samordnar Sveriges enda syntolksutbildning. Här har museet föreläst och erbjudit handledning inom konstsyntolkning. Under året arbetade Fellingsbro-elever med både skulptur och måleri ur museets samlingar. I samband med utställningen *Design=Memory. Akira Minagawa & minä perhonen* fick museet textilprover av flera av de utställda tygerna och plaggen, som användes som ett taktilt hjälpmedel vid syntolkade visningar. En pågående satsning är att bygga upp en bank av taktila hjälpmedel. Under våren installerades taktila stationer i korridoren utanför Designmagasinet, där besökare kan känna på materialprov och skulpturer som är relaterade till skulptur- och keramiktekniker. Dessa stationer kommer att kompletteras med texter på punktskrift och en eventuell audioguide 2025 för att ytterligare förbättra tillgången till information för alla besökare.

Den 20 maj hölls en utbildningsdag om bemötande för museets publika personal, värdar, vakter och pedagoger. Fokus för utbildningen var på hur man bäst bemöter personer med synnedsättning och ledarhund. Åsa Engman, tidigare ordförande för föreningen Sveriges Ledarhundar, höll en föreläsning om regelverk och juridik och vad som är viktigt att tänka på när man möter en person med ledarhund, för att säkerställa ett respektfullt bemötande.

Nationalmuseum är aktivt i flera nätverk som verkar för att göra konst och kultur mer tillgänglig för olika grupper. Bland dessa finns Kultur för fingrar och öron (Jönköpings museum) och Nätverket Universell Kultur, som startades i Stockholm under hösten. Nationalmuseums tillgänglighetsansvariga intendent inom pedagogik ingår även i expertgruppen som stöttar *Kulturera Mera*, ett Arvsfondsprojekt som arbetar för att öka möjligheterna för personer med intellektuella och/eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar att delta i kulturlivet.

Under hösten deltog Nationalmuseum i FUISM-konferensen (Föreningen för pedagogisk utveckling inom svenska museer), där årets tema var inkluderande språkbruk. Flera programpunkter var särskilt relevanta för tillgänglighet. Museet deltog även i en utbildningsdag om medvetet språkbruk, som arrangerades av RFSL på Moderna Museet i samband med utställningen *Vaginal Davis – Magnificent Product*.

Tabell 7

Specialpedagogik	2024	2023	2022
Antal aktiviteter	8	15	21
Antal deltagare	79	137	171
Digital specialpedagogik	2024	2023	2022
Antal digitala aktiviteter	44	36	26
Antal deltagare digitala aktiviteter	360	256	199

5 NATIONALMUSEUMS SAMLINGAR ÄR KÄNDA NATIONELLT OCH INTERNATIONELLT

I Nationalmuseums uppdrag ingår att vårda, förteckna, vetenskapligt bearbeta och genom nyförvärv berika samlingarna. Myndigheten ska hålla ett urval av de samlingar som är avsedda för utställning tillgängligt för allmänheten, bedriva utställningsverksamhet och annan pedagogisk verksamhet samt bedriva utlånings- och depositionsverksamhet.

Nationalmuseum ska enligt regleringsbrevet arbeta för en fortsatt regional närvaro och redovisa myndighetens insatser och resultat av arbetet för att kulturen ska komma fler till del i hela landet. Utbetalda ersättningar till konstnärer som gjorts enligt MU-avtalet ska också redovisas.

Nationalmuseums samlingar är omfattande och innehåller runt 700 000 föremål. De tillgängliggörs för allmänheten framför allt genom de konst- och designföremål som visas i samlingspresentationerna och de tillfälliga utställningarna på Nationalmuseum och Gustavsbergs Porslinsmuseum. Föremål går också att se på flera andra besöksmål såsom till exempel de kungliga slotten. Till vissa besöksmål producerar Nationalmuseum även tillfälliga utställningar som visas under en period, exempelvis sommaren. På så sätt tillgängliggörs fler föremål från samlingarna och kommer fler till del runt om i landet.

Enligt 11§ i museilagen (2017:563) ska museerna och museihuvudmännen samverka i syfte att ge alla tillgång till museernas samlade resurser, bland annat genom att ställa föremål ur de egna samlingarna till varandras förfogande. En del av detta är de vandringsutställningar som produceras av Nationalmuseum och som går på turné både inom och utanför Sverige. De sprider kunskap om museets samlingar, enskilda konstnärer och specifika perioder inom företrädesvis den svenska konsthistorien. Långtidslån av konstföremål till statliga myndigheter liksom korttidslån till utställningar både nationellt och internationellt bidrar också till att konsten ska komma fler till del och nå nya besökare.

En uppgift i instruktionen är att Nationalmuseum ska vårda samlingarna. Bevarandeverksamheten tar hänsyn till såväl dagens som kommande generationers möjligheter att uppleva konsten i samlingarna som anförtrotts myndigheten.

En ytterligare uppgift i myndighetens instruktion är samlingarna, som enligt lag inte får avyttras, ska berikas genom nyförvärv. Nationalmuseum erhåller inga statliga medel för detta utan förvärv av design, konsthantverk och konst till samlingarna görs genom gåvor och privata stiftelse- och fondmedel. En aktiv förvärvspolitik är en investering i museets framtida möjligheter att kunna visa konst med hög verkshöjd samt att fortsatt kunna vara en betydande aktör i ett internationellt sammanhang. Framför allt erbjuder strategiska nyförvärv en möjlighet att levandegöra den äldre konsten och skapa rikare möjligheter för museet att göra kulturarvet relevant för en ny och gammal publik i en föränderlig värld.

Utbetalda ersättningar till konstnärer som gjorts enligt MU-avtalet redovisas i bilaga 1.

5.1 Samlingspresentationer

Nationalmuseums samlingspresentationer visar drygt 5 000 konst- och designföremål på ett tematiskt sätt. De består av fem delar: Tidslinjen, Skattkammaren, Designmagasinet, Skulpturgården och Barnens konstvärld.

För att garantera en högkvalitativ upplevelse och säkerställa föremålen samlar museet med en dynamisk presentationsform, där konstföremål byts ut då och då. Det gäller inte minst ljuskänsligt material, som konst på papper och textilier. Presentationerna av teckningar och grafik från 1600- och 1700-talet växlar av denna anledning två eller ibland tre gånger per år. Under hösten installerades grafik efter Rubens måleri; i 1700-talsdelen var teckningar av Johan Tobias Sergel och hans vänner och elever ett tema i två presentationer. Ibland sker byten också i samband med aktuella händelser. Under 2024 installerades till exempel flera föremål som konserverats med medel från museets donatorgrupp: en silverpokal från 1600-talet och en målning av en ung man som har tillskrivits den holländske målaren Carl Fabritius, vilket väckt stor uppmärksamhet internationellt. Spisomfattningen *Himlavalvet* av Anna Petrus, först framtagen för MS Kungsholm som sjösattes 1928, kunde 2021 nygjutats tack vare en donation genom Nationalmusei Vänner. I år installerades den i 1900-talsdelen av samlingspresentationerna.

På Gustavsbergs Porslinsmuseum omfattar samlingspresentationen cirka 2 500 föremål och berättar om porslinsfabrikens historia genom människor och föremål. Studiogods, praktpjäser, vardags- och sanitetsporlin, och föremål av emalj och plast kompletteras av tillverkningsformer, verktyg, historiska fotografier och filmer.

I år ökade digitiseringen av konst på papper i omfattning, bland annat genom att en ny bildskanner togs i bruk. Här kan nämnas Bellingasamlingen (teckningar till arkitektur och formgivning från 1700-talet) och teckningar av Johan Tobias Sergel, Louis Masreliez, Ernst Josephson, Bruno Liljefors och Otilia Adelborg. Digitalisering av textilsamlingen pågår också men är resurskrävande och sker därför under flera års tid.

5.2 Utställningar

Under 2024 öppnade tre nya utställningar i Nationalmuseums huvudbyggnad på Blasieholmen i Stockholm, en ny utställning på Gustavsbergs Porslinsmuseum, samt tre vandringsutställningar, varav två var nyproducerade. Till dem producerades pedagogiska aktiviteter såsom visningar, föreläsningar, filmer och digitala visningar, samt i vissa fall fördjupande publikationer.

Nationalmuseum

Harriet Backer, 22 februari–18 augusti 2024

Harriet Backer (1845–1932) var en av Nordens mest betydande konstnärer vid sekelskiftet 1900. Utställningen presenterade hennes konstnärskap i helfigur med ungefär 90 verk, varav ett flertal hade lånats in från privata och offentliga långgivare. Utställningen producerades i samarbete med Nasjonalmuseet i Oslo och Kode i Bergen.

Design=Memory. Akira Minagawa & Minä perhonen, 22 februari–18 augusti 2024

Utställningen var den första i Sverige om den japanske formgivaren Akira Minagawa och hans företag minä perhonen. Den innehöll främst mode och textilformgivning och lyfte fram Minagawas nordiska influenser.

Romantiken – ett sätt att se, 26 september 2024–5 januari 2025.

Utställningen belyste det nya sätt att se på världen som uppstod under romantiken i början av 1800-talet. Många av de ledande konstnärerna från epoken visades, men även nutida verk som belyser hur romantikens sätt att se lever kvar efter 200 år.

Gustavsbergs porslinsmuseum

Wennerberg – naturen flyttar in, 1 juni 2024–4 maj 2025

Utställningen presenterade formgivaren Gunnar G:son Wennerbergs (1863–1914) arbete för Gustavsbergs porslinsfabrik.

Vandringsutställningar

From Dawn to Dusk, My Art Museum i Seoul i Sydkorea, 21 mars–25 augusti 2024.

Utställningen var en variant av utställningen *Från gryning till skymning* som tidigare visats på flera platser. Den visar konst som representerar det moderna genombrottet i Norden under sent 1800-tal.

The Magic North, Sompō Museum of Art, Tokyo, 23 mars–9 juni 2024; Matsumoto City Museum of Art, Nagano, 13 juli–23 september 2024; Sagawa Art Museum, Shiga, 5 oktober–8 december 2024. Utställningen visade ungefär 70 målningar från de nordiska länderna från perioden kring sekelskiftet 1900, från Nationalmuseums, Nasjonalmuseets i Oslo och Ateneum i Helsingfors samlingar.

Bruno Liljefors - La Suède sauvage, Petit Palais, Paris, 1 oktober 2024–16 februari 2025.

Utställningen var den första stora monografiska utställningen om Bruno Liljefors i Frankrike. Den producerades i samarbete med Petit Palais och innehöll omkring 100 verk från Nationalmuseum och andra svenska och internationella konstsamlingar.

Tabell 8

Tillfälliga utställningar	2024	2023	2022
Antal utställningar Nationalmuseum	4	2	5
Antal utställningar Gustavsbergs Porslinsmuseum	1	1	1
Antal vandringsutställningar och regionala utställningar	3	3	5
Totalt antal	8	6	11

Tabell 9

Utgivna utställningskataloger	2024	2023	2022
Antal på svenska	0	1	2
Antal på engelska	1	1	3
Antal på svenska/engelska	2	2 ¹	0
Antal på norska/engelska	1	0	0
Totalt antal	4	4	5

¹ Varav en katalog med både svensk och engelsk text, och en katalog med svensk text och artikelsummeringar på engelska.

5.3 Regional verksamhet

Konst och föremål från Nationalmuseums samlingar går att se på ett antal fasta utställningsplatser runt om i landet. Detta har historiska orsaker som speglar regionala maktcentra av nationell dignitet i historisk tid, såsom Vasaborgen Gripsholm eller lustslotten Drottningholm, Rosersberg och Strömsholm. I modern tid har andra platser med permanenta samlingar tillkommit, som Svenska institutet i Paris. På de flesta ställen ansvarar Nationalmuseum för underhåll av presentationerna med föremål ur museets samlingar.

Drottningholms slott

Här visas delar av den samling som har sitt ursprung i de kungliga miljöerna på slottet och som omfattar måleri och skulptur från 1600- till 1800-tal.

Gripsholms slott

På slottet presenteras delar av Statens porträttsamling, som är världens äldsta nationella porträttgalleri. Samlingen har sitt ursprung i den konstsamling Gustav Vasa hade på slottet vid 1500-talets mitt.

Gustav III:s antikmuseum

På antikmuseet visas de antika skulpturer som Gustav III köpte in under en resa till Italien i slutet av 1700-talet.

Läckö slott

Här visas möbler, såsom kabinettskåp, stolar, speglar och bord, men även vävda tapeter, målningar, silver och mindre konstföremål från 1600-talet och 1700-talets början.

Lövstabuks herrgård

Här utgörs konsten av målningar och teckningar som visar landskap och bruksmiljöer, familjeporträtt samt målningar med djur och jaktmotiv från framför allt 1600- och 1700-talet.

Museum de Vries

I det gamla dragonstallet visas Nationalmuseums unika samling skulpturer av skulptören Adriaen de Vries.

Nationalmuseum Jamtli

Nationalmuseum Jamtli drivs i nära samarbete med Jamtli. Utställningarna produceras av Nationalmuseum med föremål från de egna samlingarna, medan visningsverksamheten sker i Jamtlis regi.

Nynäs slott

Här presenteras ett i det närmaste komplett herrskaphem med möbler, konsthantverk och måleri från 1500-talet till 1900-talet. Nynäs har också ett unikt bibliotek från omkring år 1800.

Rosersbergs slott

Målningarna som visas här är främst familjeporätt, sjöbataljer och svenskt landskapsmåleri från sent 1700-tal och landskap från första hälften av 1800-talet.

Strömsholms slott

Här kan man se verk från 1600- och 1700-tal, från porträtt av furstliga släktingar till målningar av tama och vilda djur samt en svit med väggfält från gustaviansk tid.

Tessinstitutet i Paris (Svenska institutet)

Konstsamlingen omfattar målningar, konst på papper, skulpturer, medaljer och äldre böcker. Tyngdpunkten ligger på 1700-talet, men det finns också verk av svenska 1900-talskonstnärer med anknytning till Frankrike.

Ulriksdals slott

Här presenteras delar av den stora samling konsthantverk och måleri som kung Karl XV testamenterade till Nationalmuseum på 1870-talet. I Orangerimuseet visas skulpturer ur Nationalmuseums samlingar från sent 1600- till tidigt 1900-tal.

5.3.1 Tillfälliga regionala utställningar

Utställningen på Nationalmuseum Jamtli som öppnades 2023 fortsatte att visas under hela 2024. På grund av Nationalmuseums ekonomiska underskott 2023 producerades ingen sommarutställning till Gripsholms slott i år. Däremot producerades sommarutställningen *Fest för Läckö slott*.

Nationalmuseum Jamtli

Såsom i en spegel, 4 oktober 2023–9 mars 2025

Utställningen visar knappt 100 porträtt ur Nationalmuseums samlingar, bland annat ur Statens porträttsamling. Målade porträtt dominerar, men även fotografi och skulptur förekommer. Porträtten visar olika teman, såsom familjen, kulturpersonligheter och kungahuset. Utställningen presenterar såväl ett av konstens viktigaste motiv, porträttet, som ett urval ur museets samlingar, många inte visade på länge och några utställda för första gången.

Läckö slott

Fest – konsten att roa sig, 8 juni–15 september 2024

Sommarutställningen på Läckö slott handlade om olika sätt att roa sig och skapa feststämning. Genom uppbyggda miljöer och drygt 200 design- och konsthantverksföremål från Nationalmuseums samlingar gav utställningen en inblick i festligheter de senaste 500 åren – från högtidliga tillfällen till vardagliga kaffekalas. Bland de inkluderade objekten fanns praktfulla festdukningar från slottsherren Magnus Gabriel De la Gardies tid på 1600-talet, exempel på dukningar för dessert i 1700-talets högreståndskretsar, och glimtar från moderna Nobelfester. Maskerader, både historiska och samtida, var också ett tema i utställningen.

Tabell 10

Föremål ur samlingarna i tillfälliga utställningar, regionalt	2024	2023	2022
Nationalmuseum Jamtli	97	201	110
Läckö slott	213	160	133
Gripsholms slott	0	0	21
Totalt antal föremål	310	361	264

Tabell 11

Tkr	2024	2023	2022
Kostnader regional verksamhet ¹	8 744	10 273	8 988

¹ Med regional verksamhet avses verksamhet i Sverige utanför Nationalmuseum och Gustavsbergs Porslinsmuseum.

5.4 Utlån

Utlån av konstföremål är en central del i Nationalmuseums arbete för att göra konsten mer tillgänglig utanför museet. Utlånen sker i form av långtidslån till statliga myndigheter, ambassader och länsresidens, samt korttidslån till utställningar på museer både i Sverige och utomlands. Korttidslånen synliggör centrala verk ur samlingarna och möjliggör viktiga lån till egna utställningar i framtiden.

Samarbetet med Moderna Museet har resulterat i flera framgångsrika långtidslån, där museerna tillsammans skapat inspirerande miljöer som ger ett brett perspektiv på konsten och statens samlingar. Vid särskilda uppdrag, som urval av konst till Regeringskansliet och Utrikesdepartementet, samarbetar de båda museerna även med Statens konstråd. En särskild uppgift under året var omhändertagandet av över 550 föremål donerade av Edward Björkman, som sedan 1927 varit utlånade till Jönköpings läns museum.

Antalet förfrågningar om korttidslån ökade under 2024. Sedan pandemin har även antalet genomförda utlån ökat successivt. Inom Sverige gick de mest omfattande utlånen 2024 till Zornsamlingen i Mora och Moderna Museet i Stockholm. Flera andra svenska institutioner, som Waldemarsudde, Thielska Galleriet, Sven-Harrys, KIN museum för samtidskonst i Kiruna och Malmö Konsthall, lånade också verk ur Nationalmuseums samlingar. Internationellt har ett 30-tal av Nationalmuseums verk visat i en vandringsutställning i Japan, med tre visningsplatser 2024 och ytterligare en 2025. Petit Palais i Paris presenterade ett 30-tal verk från museets samlingar i Liljeforsutställningen. I samband med de olympiska spelens ridsportstävlingar i Versailles slottspark visades på slottet en utställning om hästar, med flera spektakulära hästporträtt ur Nationalmuseums samlingar.

Tabell 12

Utlån	2024 ¹	2023	2022
Antal korttidslån Sverige	83	47	20
Antal korttidslån utlandet	287	195	229
Antal långtidslån Sverige	7 034	7 160	7 122
Antal långtidslån utlandet	246	229	245
Totalt antal föremål	7 650	7 631	7 616

¹ En ny samlingsförvaltningsdatabas togs i bruk 2024, som gör att antalet utlån numera beräknas på ett nytt vis.

5.5 Förvärv

En aktiv förvärvspolitik är en investering i museets framtida möjligheter att kunna visa konst med hög verkshöjd samt fortsätta vara en betydande aktör i ett internationellt sammanhang. Det ger också möjlighet att komplettera samlingarna så att de ger en så bred bild av konsthistorien som möjligt. Nationalmuseum får inga statliga medel för att förvärva design, konsthantverk och konst, utan samlingarna berikas genom gåvor och privata stiftelse- och fondmedel.

Under året tillfördes museet 308 föremål som inköp eller gåvor. Fokus låg fortsatt på bildkonst från den franska och tyska romantiken. Särskilt kan nämnas förvärven av Rosa Bonheurs *Grinden* (ca 1850), Lotte Lasersteins *Porträtt av Polly Tieck* (1929), Carl Friedrich Lessings *Klipplandskap i kvällsjus* (1835) och Maurice Denis *Vilande kvinna bland klippor i Pouldu* (ca 1892). Det sistnämnda verket visas på Aguélimuseet i Sala. Från en äldre period märks förvärven av Giulio Cesare Procaccinis *Porträtt av skådespelaren Orsola Cecchini* (ca 1618) och Jean-Jacques-François Le Barbiers *Floras triumf* (ca 1776). Tecknings- och grafiksamlingen mottog bland annat en donation av tecknade förlagor till barnboksillustrationer av Elsa Beskow. Konsthantverks- och designsamlingen berikades med bland annat en kaffekanna formgiven av Christian Precht (1770), en visitkortsskål av Af Wallander (1896), ett flertal industridesignföremål för företagen Ericsson och Moderna Kök (1950- och 60-tal), samt Isa Anderssons skål *After You* och hennes verk *Home Sweet Home* (2019).

Årets hedersporträtt till Statens porträttsamling på Gripsholm var fotograf Mikael Janssons porträtt av låtskrivaren och musikproducenten Max Martin.

Tabell 13

Förvärv	2024	2023	2022
Antal inköp samlingarna	41	88	191
Antal gåvor samlingarna	267	391	338
Antal övertagande	14	3	42
Antal inventarieföring	10	19	6
Totalt antal föremål	332	501	577
<i>varav antal manliga konstnärer</i>	200	391	379
<i>varav antal kvinnliga konstnärer</i>	80	56	113
<i>varav antal okänt/ej applicerbart</i>	52	54	85

5.6 Bevarandet av samlingarna

Museet identifierar och analyserar kontinuerligt risker för samlingarna genom övervakning av klimatförhållandena i utställnings- och förvaringsmiljöerna. Insektsfällor används för att förebygga spridning av skadeinsekter och skydda konst- och kulturföremål från angrepp. Luftkvalitetsmätningar utförs för att kontrollera nivåerna av sura gaser, flyktiga organiska föreningar och korrosion, med syfte att säkerställa optimala förhållanden för samlingarna, både i öppna miljöer och i montrar. Årets mätresultat kommer att jämföras med tidigare data för att bedöma behovet av ytterligare åtgärder. Arbetet med att förebygga ljusskador i utställningsmiljöerna fortskred också. Flera projekt avslutades under året, däribland mätningar med BlueWool i museibyggnaden och installation av nya gardiner i trapphallen som blockerar cirka 50% mer UV- och IR-strålning.

Teknisk utbildning och materialtekniska undersökningar har bidragit till ny kunskap och utvecklingen av hållbara metoder för bevarande. Under året genomfördes ett pilotprojekt med 3D-skanning för att skapa högupplösta digitala modeller. Syftet var att utvärdera teknikens hantering av olika föremålsgrupper samt dess potentiella användningsområden, som förberedelse inför ett större projekt för att utveckla nya rutiner för digital inventering av föremål. De framtagna 3D-modellerna kommer att ligga till grund för ett framtida projekt med VR- och AR-teknik.

Nationalmuseums donatorgrupp har fortsatt finansiera forsknings- och konserveringsprojekt, varav flera presenterats på internationella konferenser och genom digitala föreläsningar.

Som en del av ett pilotprojekt för bevarande av teckningar utförda med jerngallusbläck genomgick Johan Tobias Sergels teckning *Hetsigt kärlekspar* (NMHA 45/1970) en materialteknisk analys. Genom Riksantikvarieämbetets gästkollega-program analyserades det underliggande pappret och bläcket med mikro-röntgenfluorescens. De insamlade resultaten kommer att utvärderas under 2025. I ett parallellt projekt rengjordes Paul de Buchers vävda tapet *Venusbrunnen* (NMK 124/1892). Förlorade partier återskapades med nyvävd och färgad textil. Arbetet med sömnaden fortsätter under 2025. Flera studenter och konservatorer fick utbildning inom projektet. Ett tredje projekt behandlade ett begravningsvapen från Nynäs Slott (NMNn 162). Trots att begravningsvapen är vanligt förekommande i kyrkor, är den heraldiska skölden från 1698 det enda av sitt slag i Nationalmuseums samlingar. Vapnet konserverades på plats genom rengöring, fixering av löst och flagnande material samt retuschering av omfattande bortfall. Ett annat föremål från Nynäs Slott som åtgärdades var en karta över Nynäs gods från 1678 (NMNn 163). Kartan monterades i en ny ram som förberedelse inför återhängning på slottet våren 2025. En film om projektet kommer att publiceras i museets sociala kanaler under våren 2025. Inom ramen för ett sista projekt utvecklades en konserveringsmetod för en återupptäckt målning av Carel Fabritius – en av Rembrandts mest begåvade elever, med endast ett fåtal kända verk. Analytiska och måleritekniska undersökningar av *Ung student vid skrivbordet* (NM 7100) bidrog till att underbygga konsthistorikern Carina Fryklunds nya attribuering av målningen till Fabritius samt fördjupade kunskapen om konstnärens material och teknik.

Vården av samlingarna har även omfattat utveckling av förvaringslösningar samt säker hantering av föremål i magasin och vid utställningar och utlån.

Fotografering genomfördes i samband med nyförvärv, utställningar, utlån, och digitaliseringsprojekt. Det digitala materialet tillgängliggörs för allmänheten via museets samlingsdatabas.

Tabell 14

Vårdade föremål	2024	2023	2022
Antal föremål till utställningar och utlån	2 246	3 090	2 181
Antal föremål från samlingarna	3 658	2 758	23 858
Antal föremål – externa uppdrag och inlån	401	182	901
Totalt antal föremål¹	6 305	6 030	26 940

¹ Den höga siffran 2022 beror bland annat på att ett stort antal föremål från Gustavsbergsamlingen hanterats i samband med flytt till ett nytt magasin.

6 NATIONALMUSEUM SOM KUNSKAPSCENTRUM

I Nationalmuseums uppdrag ingår att förteckna och vetenskapligt bearbeta de samlingar som anförtrotts myndigheten och att inom sitt område vetenskapligt bearbeta övriga samlingar av konst och konsthantverk som tillhör eller understöds av staten. Vidare ska myndigheten verka för ökad kunskap grundad på forskning och samverkan med andra, exempelvis universitet och högskolor, och förmedla kunskap inom sitt verksamhetsområde. Myndigheten har också i uppdrag att bedriva internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete och ska samarbeta med Moderna Museet om gemensamma funktioner.

Nationalmuseum ska enligt regleringsbrevet redovisa resultat av arbetet med digitisering av myndighetens samlingar och den digitala förmedlingen av verksamheten.

Forskningsavdelningen vid Nationalmuseum bedriver ett flertal projekt samt arrangerar forskningsrelaterade symposier och föreläsningar. Forskningen är i huvudsak inriktad på de akademiska disciplinerna konstvetenskap och kulturvård.

Arkivet och Konstabiblioteket fungerar som en både intern och extern informationsresurs genom att tillhandahålla publikationer, artiklar och arkivmaterial för forskningsprojekt och utställningar. Publikationsverksamheten möjliggör fördjupning, bidrar med ny kunskap och erbjuder alternativa perspektiv på konsten. Digitiseringen av samlingarna skapar förutsättningar att nå nya målgrupper och gör det möjligt för fler att ta del av konsten, oavsett var de befinner sig.

Många av de samarbeten som myndigheten deltar i är inriktade på kunskapsutbyte eller utbyte av konst. Inom professionen finns ett behov av att dela erfarenheter och kunskap. Därför är Nationalmuseum medlem i flera nationella och internationella nätverk. En sammanställning av samarbeten med organisationer, universitet, myndigheter, museer och företag återfinns i bilaga 3.

6.1 Forskning

Nationalmuseum har ett forskningsråd med ledamöter från universitet, högskolor, andra museer och myndigheter, samt museets egna forskare, som sammanträder vid behov. Forskning och digitalisering bedrivs i projektform, i regel med extern finansiering, ibland med medfinansiering från Nationalmuseum. Projekten redovisas i många fall som publikationer utgivna av museet. Museet strävar efter att öka den externa finansieringen av pågående forsknings-, digitaliserings- och publikationsprojekt, samt initierar och välkomnar nya externfinansierade projekt. Flera forskningsprojekt bedrivs i samverkan med universitet och med personal som delar sin tid mellan museet och ordinarie anställningar.

2024 bedrev forskaren Christian Etheridge forskning inom projektet *Fragments of the Past: The Legacy of Carl Nordenfalk and the Collection of Manuscript Cuttings Held at the Nationalmuseum in Stockholm*, som beviljades medel från Berit Wallenbergs Stiftelse för perioden 2024–2026. Stiftelsen finansierade också projektet *Extremvädersmålaren Marcus Larson* (Dan Karlholm, Södertörns högskola). Under året deltog forskningschef Eva-Lena Bergström i ett nordiskt tvärvetenskapligt forskningssamarbete, *Historical Perspectives on Nordic Exceptionalism from the Outside*, där hon undersökte de internationella reaktionerna på nordisk konst vid världsutställningarna under 1800-talets andra hälft. Projektet var externt finansierat och genomfördes i samarbete med professor Robert William Rix (Köpenhamns universitet), professor Cian Duffy (Lunds universitet) och professor Merethe Roos (Sydöstra universitetet i Drammen, Norge). Projektet avslutades vid årets slut och resultaten kommer att publiceras i en antologi. Intendent Cecilia Rönnerstam undervisade kollegor vid Museum of Fine Arts i Houston och Victoria & Albert Museum i London inom ramen för forskningsprojektet *Pigment i*

tidigmodernt porträttminiatyrmåleri. Hon föreläste även om ämnet vid den internationella konsthistoriska kongressen CIHA i Lyon.

Forskning och vetenskaplig bearbetning av samlingarna bedrivs vid flera av museets avdelningar, ofta i samarbete mellan dessa. Ett exempel på detta är förteckningen över alla nyförvärv i den kostnadsfria digitala publikationen *Art Bulletin of Nationalmuseum Stockholm*, där även forskning och ett urval av föremål presenteras i artiklar. Vol. 28:2 publicerades i april; under året pågick arbetet med vol. 29 och 30, som planeras att publiceras under 2025.

Inget publicerades inom forskningspublikationsserien *Forskning i fokus*, men förberedelser ägde rum för utgivningen av *Swedish Grace gestaltad. Svensk design på Parisutställningen Exposition Internationale des Arts décoratifs et industriels modernes 1925*.

Forskningsseminarier med inbjudna föreläsare hölls en fredag varje månad under hösten. Årets Tessinföreläsare var den franska konsthistorikern Antoinette Le Normand-Romain, specialist på skulptören Auguste Rodin samt på fransk skulptur från 1800-talet och tidigt 1900-tal. Under rubriken *Rodin and the Question of the Original in Sculpture* diskuterade hon bland annat upplaga och föremålets proveniens.

Under året arrangerade forskningsavdelningen tre internationella konferenser i samarbete med externa parter: Kungl. Musikaliska Akademien, CODART, och RIHA – International Association of Research Institutes in the History of Art.

Tabell 15

Forskningen	2024	2023	2022
Antal pågående forskningsprojekt	4	3	7
Antal avslutade forskningsprojekt	1	4	2
Antal forskningsseminarier och föreläsningar	7	10	8
Antal forskningsseminarier och föreläsningar i samverkan	0	2	4

6.2 Arkiv och bibliotek

Nationalmuseums arkiv omfattar myndighetsarkiv, enskilda arkiv och bildarkiv samt Svenska Porträttarkivet. Konstbiblioteket, som drivs gemensamt med Moderna Museet, är ett av Nordens största specialbibliotek inom konst, fotografi och design. Bibliotek och arkiv utgör viktiga informationsresurser för museernas anställda, men är även öppna för forskare, studenter och allmänheten. Biblioteket har öppet för externa besökare tre eftermiddagar i veckan. Under 2024 ökade antalet besökare och utlån både för arkivet och biblioteket. Antalet inkomna e-postförfrågningar ökade också kraftigt.

Projektet *1700-talsskåpen*, som innefattar katalogisering av rariteter (cirka 360 volymer) i bibliotekets boksamling, har fortgått. 227 poster har nu registrerats i den nationella bibliotekskatalogen Libris. Inom projektet *Kataloger After the Wall* har 215 av cirka 450 titlar insamlade av Moderna Museet i samband med en utställning om konst och kultur i postkommunistisk Europa katalogiserats. På hösten genomfördes ett katalogiseringstest av en av bibliotekets specialsamlingar: Fotografiska föreningens bibliotek (ca 2000 titlar). Testet omfattade 180 volymer och genomfördes av extern part, för att beräkna de resurser som krävs för en framtida katalogisering av samlingen i Libris XL. Testet krävde även en intern insats bestående av kontroll och import av de 180 posterna till bibliotekets lokala system.

Biblioteket registrerade bibliografiska poster i DiVA (Digitalt vetenskapligt arkiv) för samtliga museets publikationer utgivna under året. I slutet av året genomförde biblioteket en förenklad upphandling av en agent för prenumerationstjänster.

Arkivfunktionen genomförde en grundlig revidering av myndighetens informationshanteringsplan. Arkivarie besökte samtliga avdelningar för att ge stöd i arbetet med arkivering och gallring av både digital och analog information. Flera större, oförtecknade arkiv förtecknades och gjordes tillgängliga för allmänheten. Arkivfunktionen undersökte även förutsättningarna för att införa e-arkiv.

Under året mottog museet flera privatdonationer av betydelse för forskningen, bland annat skissmaterial av keramikern Wilhelm Kåge (lösa skisser och ett block med krokiteckningar); ett svartvitt fotografi av skulptören Ellen Roosval von Hallwyl; kompletterande material till Sigvard Bernadottes arkiv, bestående av 10 ritningar och skisser utförda av Peter Pien och Derek Dennis; samt prototyper och trycksaker relaterade till sanitetsprodukter tillverkade av Gustavsbergs Porslinsfabrik.

Ergonomidesign, ett av Sveriges största industridesignföretag med inriktning mot handikappanpassade hjälpmedel, donerade hela sitt arkiv till Nationalmuseum. Arkivet sträcker sig över hela företagets verksamhetstid, från 1960-talet fram till idag, och består av processbeskrivningar, skisser, prototyper, trycksaker, fotografier och annan dokumentation. År 2023 mottog Nationalmuseum en större donation av arkivmaterial från Camera Link, Skandinavians ledande fotografbyrå. Under året mottogs en mindre kompletterande donation, bestående av reklamprodukter, trycksaker och publikationer.

Digitiseringen av Svenska Porträttarkivet (SPA) fortsatte under året. Vid årets slut var cirka 92 000 bildfiler lagrade i museets bild databas NM Images, inklusive 32 000 katalogkort och 60 000 fotografier av porträtt. I samband med Nationalmuseums byte av samlingsdatabas migrerades cirka 16 000 SPA-poster från det gamla systemet till det nya systemet (M+), där SPA har en särskilt framtagen föremålsmodul. De migrerade posterna kräver korrigerings, metadatatvård och manuell bildlänkning. Under året registrerades även nya SPA-poster i M+. Vid årets utgång fanns 17 500 porträtt dokumenterade i M+, varav merparten med länkade bildfiler. Samtliga porträtt med SPA-nummer publicerade i *Index över svenska porträtt i Svenska porträttarkivets samlingar 1500-1850* (band 1 och 2) planeras att vara tillgängliga internt i M+ i mars 2025.

Under året presenterades Konstbiblioteket och arkiven för flera besöksgrupper från bland annat Stockholms universitet (Institutionen för kultur och estetik) samt Svenskt Biografisk Lexikon (en del av Riksarkivet).

I Gamla biblioteket i museibygnaden visas mindre utställningar, ofta med material från Konstbiblioteket och arkiven. Under året presenterades två utställningar: *Sverige genom barnaögon – barn-teckningar ur Nationalmuseums samlingar*, samt *Julstämning kring sekelskiftet 1900* (jultidningars omslag ur Konstbibliotekets samlingar). Mellan 29 april och 25 oktober användes Gamla biblioteket som yta för konstnären Vaginal Davis installation *Naked on my Ozgoad or: Fausthaus – Anal Deep Throat*, ett samarbete med Moderna Museet. Installationen byggde på Davis fascination för Frank L. Baums böcker om Landet Oz, som omvandlades till väggmålningar, ljudinstallationer och små skulpturer. I installationen ingick även en 500-sidig zine, med bilder och texter ur Davis omfattande konstnärliga praktik.

Tabell 16

Arkiv och bibliotek	2024	2023	2022
Antal utlån biblioteket	1 349	1 307	1 217
Antal besök biblioteket	490	464	402
Antal utlån arkivet	438	254	174
Antal besök arkivet	124	121	48

6.3 Digitisering och digital utveckling

Nationalmuseum har tack vare de särskilda medel som tillförts museets verksamhet för digitalisering och digitisering kunnat förstärka resurserna inom registrering och digital utveckling med två personer. Ytterligare två tjänster har kunnat skapas för att arbeta med att skapa digitala program och innehåll för museets digitala kanaler.

Under året slutförde funktionsansvariga för digital utveckling införandet av MuseumPlus Ria, ett nytt samlingsdatasystem som togs i drift i februari. Det nya systemet möjliggör ökad intern effektivitet genom förbättrade arbetsflöden inom den digitala samlingsförvaltningen. Trots att mycket kraft gick till att implementera MuseumPlus Ria under året har antalet registrerade föremål i samlingsdatabasen ökat samtidigt som systemets och därmed föremålsdatans funktionalitet, användbarhet och interoperabilitet förbättrats. De medarbetare som använder MuseumPlus Ria har genomgått utbildning. Sedan ungefär mitten av året har arbetet med konfiguration av nya rapporter pågått. I september lanserades ett nytt digitalt gränssnitt, eMuseumPlus ('Sök i samlingarna'), för att förbättra tillgängligheten av samlingarna på nätet. Konfigurationen av de enskilda funktionerna baserades på resultaten av besöksundersökningar. Nationalmuseum har tack vare ovanstående åtgärder åstadkommit en kvantitativ ökning såväl som en kvalitativ förbättring av den samlingsdata som museet tillhandahåller både för det

interna arbetet och för allmänheten. Resultatet hade till stor del inte varit möjligt att uppnå utan den medelförstärkning som myndigheten tilldelats för ändamålet.

År 2024 avslutades det omfattande fyraåriga, externfinansierade projektet *NEO Collections*. Samarbetspartners var Museum für Kunst und Gewerbe Hamburg, Übersee-Museum Bremen och Digital Identities. Projektets mål var att utveckla användarcentrerade sätt att tillgängliggöra digitiserade samlingar för en bredare publik och nya målgrupper. Tre internationella team fick i uppdrag att utveckla nya digitala perspektiv på en del av Nationalmuseums digitala samling. Museet beslutade att vidareutveckla prototypen *Dead Painters Seance*, som utarbetades av de två indiska stipendiaterna. Det realiserades som ett AI-baserat spel av de engelska spelutvecklarna Wetgenes. Spelet presenterades för allmänheten i Gamla biblioteket på Halloween. Erfarenheterna från arbetet med AI-verktyg presenterades på Open Archive-konferensen, som arrangerades av Nasjonalmuseet och arkitekturbyrå Snøhetta i Oslo i maj.

Som en del av *NEO Collections*-projektet fick projektledarna vägledning av företagspsykologen Kate Simmons om hur den digitala transformationen kan genomföras på ett museum.

Projektet *Användbara auktoriteter för datadriven samlingsforskning*, finansierat av Riksantikvarieämbetet, avslutades i december. Under året arbetade projektgruppen med att koppla konstnärer, avbildade personer och platser i museets samlingar till Wikidata, samt ladda upp föremålsposter till sidan. Under projektets gång kopplades nära 40 000 auktoritetsposter till Wikidata. Under våren genomförde och deltog projektgruppen i ett antal evenemang för att sprida projektets metod och resultat.

Under åren 2024–2025 deltar Nationalmuseum i FOU-projektet *Ett nätverk av platser*, som initierats och drivs av ArkDes.

Tabell 17

Registrerade föremål i föremålsdatabasen	2024	2023	2022
Antal registrerade föremål i föremålsdatabasen	210 160	207 009	204 448
Ökning antal föremål jämfört med föregående år	3 151	2 561	1 714

Tabell 18

Tkr	2024	2023 ¹	2022
Kostnader Digitalisering och digital utveckling	12 817	12 750	5 857

1 I årsredovisningen för 2023 redovisades en för hög kostnad för 2023 (14 206 tkr). Detta har korrigerats i tabellen.

7 NATIONALMUSEUM SOM ARBETSGIVARE

Nationalmuseum bedriver en aktiv personalpolitik med utgångspunkt i den statliga värdegrunden: demokrati, legalitet, objektivitet, fri åsiktsbildning, respekt för allas lika värde, frihet och värdighet, samt effektivitet och service. Nationalmuseum har ett särskilt uppdrag att ta emot nyanlända arbetssökande samt personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga för praktik.

Nationalmuseum är en kunskapsintensiv organisation. Målsättningen för kompetensförsörjningen är att säkerställa att verksamhetens behov tillgodoses både på kort och lång sikt. Det finns kontinuerligt ett antal platser genom Arbetsförmedlingen för grupper som har långt till arbetsmarknaden, främst nyanlända arbetssökande, arbetssökande med nedsatt arbetsförmåga samt anställda med lönebidrag. Myndigheten tar även emot studenter från universitets- och högskoleutbildningar som praktikanter.

7.1 Personal och kompetensförsörjning

Nationalmuseum har lätt att attrahera sökande med rätt kompetens och att behålla de som anställts, men har ibland svårt att konkurrera lönemässigt. För befattningar som IT-tekniker, konsthantare, arkivarie, bibliotekarie och kommunikatör har sökande begärt löner som myndigheten inte kan erbjuda. Detta har dock hittills inte lett till att tjänster inte kunnat tillsättas.

Nationalmuseum rekryterar medarbetare från hela världen för att få tillgång till expertkompetens. Många anställda kommer/har kommit från länder utanför EU, som Storbritannien, USA, Syrien och Irak. Administrationen kring arbetstillstånd för personer från icke-EU-länder är tyvärr krånglig. Det kan ta upp till 12 veckor att få ett samordnings- eller personnummer efter ankomst till Sverige, och Nationalmuseum kan inte betala ut lön under den tiden. Ett annat problem är att myndigheten inte får veta om en anställd får sitt arbetstillstånd indraget, om inte personen själv informerar om det. En arbetsgivare får enligt lag inte ha anställda som saknar arbetstillstånd.

Nationalmuseum fortsätter aktivt arbeta med praktik. Stor vikt läggs vid god handledning och att skapa förutsättningar för praktikanterna att komma ut på den ordinarie arbetsmarknaden. Praktikanterna arbetar med uppgifter som är lämpliga för arbetsträning, såsom administration och registrering av föremål i föremålsdatabasen. Praktiken är i de flesta fall mycket uppskattad. Många av de som praktiserat på Nationalmuseum sedan 2016 har fått arbete på den ordinarie arbetsmarknaden. Under 2024 togs fyra praktikanter emot, och två personer hade en lönebidragsanställning på Nationalmuseum under året.

Nationalmuseum tar också emot och handleder studenter från universitets-, högskole- och YH-utbildningar där praktik inom museets kärnområden är ett obligatoriskt moment. Målsättningen är att ge studenterna insyn i hur teori och praktik hänger samman i arbetslivet, bidra med arbetslivserfarenhet och skapa relationer som är värdefulla för båda parter. Under praktiken arbetar studenterna tillsammans med en handledare och får på nära håll följa och delta i myndighetens verksamhet. Nio studenter togs emot under året.

APL- och praoelever tas emot i den mån anställda har möjlighet att avsätta tid för handledning och skapa givande program.

Tabell 19

Antal anställda i snitt under året	2024	2023	2022
Antal anställda män	58	58	57
Antal anställda kvinnor	101	97	89
Totalt antal anställda	159	155	146
Antal årsarbetskrafter (ÅAK)			
varav män	51	51	48
varav kvinnor	78	79	77
Totalt antal ÅAK	129	129	125

Tabell 20

Praktik och lönebidragsanställning	2024	2023	2022
Antal arbetspraktik	4	6	3
Antal studiepraktik	9	9	11
Antal lönebidragsanställning	2	2	2
Totalt antal	15	20	17

7.2 Arbetsmiljö och hälsa

Sjukfrånvaron ökade jämfört med 2023, främst på grund av en ökning av långtidssjukskrivningar som krävde operationer eller rehabilitering. Under året vidtogs åtgärder för att motverka arbetsrelaterad sjukfrånvaro. Ett exempel är insatsen *Välkommen tillbaka*, som fokuserar på ett bra mottagande för medarbetare som varit sjukskrivna. Ledningsgruppen deltog även i ett pilotprojekt med ett forskningsbaserat digitalt verktyg, CI-Boost, för att förbättra samarbetet. Båda insatserna genomfördes via Partsrådet och medförde inga ytterligare kostnader för Nationalmuseum utöver personalens arbetstid.

Tabell 21

Sjukfrånvaro ¹	2024	2023	2022
Total sjukfrånvaro (procent)	4,5	3,3	3,2
varav andel långtidsjukfrånvaro (mer än 60 dagar)	59,7	50,2	37,4
Kvinnor	5,4	3,4	3,5
Män	3,1	3,2	2,9
Anställda –29 år ²	-	4,6	-
Anställda 30–49 år	4,3	2,7	3,0
Anställda 50 år eller äldre	4,5	3,8	3,5

1 I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer. I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid. Sjukfrånvaron redovisas i procent.
2 Antalet anställda i denna grupp understeg 10 personer och redovisades därför varken 2022 eller 2024.

7.3 Mångfald och likabehandling

Nationalmuseum bedriver ett kontinuerligt arbete för att främja mångfald och likabehandling, både inom myndigheten och i relation till besökare och andra aktörer. En särskild arbetsgrupp har till uppgift att planera, dokumentera och följa upp åtgärder i enlighet med diskrimineringslagen (2008:567). Förvaltningschefen ansvarar för arbetet, vilket säkerställer att det är väl förankrat i myndighetens ledning. Inom ramen för länsstyrelsens nätverk för jämställdhetsintegrering deltar myndigheten i diskussioner om hur museet kan arbeta normbrytande i sina publika program.

Tillgänglighet är en annan central fråga för Nationalmuseum. Myndigheten har etablerat en tydlig struktur för tillgänglighetsarbete och en ansvarig grupp som samordnar dessa frågor (se avsnitt 4.6). Under året testade museet bland annat att hålla korta digitala visningar på flera olika språk (finska, arabiska, spanska, franska m.fl.), med fokus på enskilda föremål ur samlingarna.

8 NATIONALMUSEUMS MILJÖLEDNINGSARBETE

Nationalmuseum fortsätter sitt arbete i enlighet med Förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter. Förvaltningschefen ansvarar för miljöledningsarbetet.

I slutet av 2023 fattades beslut om en ny reseregulering med större fokus på miljömässig hållbarhet. Inför varje resa ska möjligheten att ersätta den med ett digitalt möte noggrant övervägas. Det geografiska område där tåg är det givna färdmedlet omfattar numera hela Sverige samt Köpenhamn och Oslo.

Återkommande dialog förs med Statens Fastighetsverk och övriga hyresvärdar om energismarta lösningar för de hyrda lokalerna. Detta innefattar bland annat installation av energisnålare fönster, användning av grön el samt återvinning av värme från intilliggande byggnaders verksamhet. Ett av Nationalmuseums magasin är inhyst i en byggnad där hyresvärden har installerat en av Stockholmsregionens största solcellsanläggningar. Under året beslutade myndigheten och Statens Fastighetsverk att, under 2025, undersöka möjligheterna att minska läckaget av kallluft utifrån in i entréhallen.

Vid myndighetens kontorsbyggnad på Skeppsholmen finns två laddstolpar. Museets diesellastbil drivs till 90 procent av HVO (miljödiesel). Under året gjordes en grundlig genomgång av marknaden för ellastbilar med baklyft, vilket visade att det nu finns alternativa lösningar. En upphandling kommer att genomföras under 2025.

Under 2024 återuppstod glädjande nog Materialmagasinet där museer i Stockholmsområdet samverkar kring återanvändning av bland annat scenografi, bygg- och packmaterial, i Kulturhuset/Stadsteaterns regi. Nationalmuseum är åter medlem.

För ytterligare information hänvisas till den årliga miljörapporten, som lämnas till regeringen och Naturvårdsverket den 21 februari 2025.

9 NATIONALMUSEUMS LOKALER

Av regleringsbrevet framgår att Nationalmuseum ska specificera myndighetens totala lokalkostnader utifrån hyra, el och uppvärmning, reparationer och underhåll sam övriga driftskostnader. Om myndigheten har mer än en hyresvärd ska kostnaderna fördelas per hyresvärd.

Tabell 22

Lokalkostnader (tkr)	Hyra	El och uppvärmning	Reparationer och underhåll	Övrig drift ³	Summa
Statens fastighetsverk ¹	76 927	16	11	3 097	80 051
Stockholms Hamn AB	7 643	84	13	221	7 962
Barings Core Found Vanda AB	29 422	2 300	77	837	32 636
Stiftelsen Jamtli	3 063	0	0	0	3 063
Gustavsberg/Värmdö kommun ²	0	0	0	146	146
Övrigt ³	133	0	0	-12	121
Totalt	117 188	2 400	101	4 289	123 978

1 Varav kostnadshyran för museibygnaden på Blasieholmen uppgår till 71 900 004 kr.

2 Värmdö kommun tillhandahåller lokaler för Gustavsbergs Porslinsmuseum.

3 Parkeringsplatser, tillfällig lagerhyra i samband med utställningar, konferenslokaler, samt städ och renhållning.

10 AVGIFTSBELAGD VERKSAMHET

Tabell 23

Myndighetens avgiftsbelagda verksamhet ¹	2022	2023	2024	2024	2024	2024	2024	2024	2024
	Ack. utg. utfall	Utfall	Budget intäkter	Utfall intäkter	Budget kostnader	Utfall kostnader	Nettobudget	Nettoutfall	Ack. utg. utfall
Verksamheter med full kostnadstäckning									
Försäljning av varor, NM ²	-3 481	97	7 000	6 701	6 000	6 686	1 000	15	-3 369
Undersökningar, utredningar och andra tjänster	0	0	25	0	25	0	0	0	0
Summa (tkr)	-3 481	97	7 025	6 701	6 025	6 686	1 000	15	-3 369
Övrig avgiftsbelagd verksamhet									
Entréer och visningar			29 300	30 145					
Övrigt			18 200	22 102					
Summa (tkr)			47 500	52 247					

1 Budgeterade intäkter och kostnader är i enlighet med regleringsbrev för 2024.

2 Arbetet med att åstadkomma ekonomisk balans i de avgiftsbelagda verksamheterna fortsätter i och med att Nationalmuseum fortlöpande ser över butikernas utbud av varor och hur dessa exponeras i butik. Nationalmuseum planerar för årliga nettointäkter om 0,5–1,0 mnkr de närmaste åren i syfte att komma i ekonomisk balans inom en femårsperiod. Intäktsmålet är dock beroende av det allmänna samhällsläget och att besöksantalet till museet ökar.

11 FINANSIELL REDOVISNING

11.1 Resultaträkning

(tkr)	Not	2024	2023
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	246 306	244 255
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	58 948	50 773
Intäkter av bidrag	3	6 072	11 244
Finansiella intäkter	4	2 092	305
Summa		313 418	306 577
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-110 347	-103 133
Kostnader för lokaler		-123 978	-121 139
Övriga driftkostnader	6	-66 436	-60 041
Finansiella kostnader	7	-1 155	-1 663
Avskrivningar och nedskrivningar		-11 429	-20 375
Summa		-313 344	-306 351
Verksamhetsutfall		74	227
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		0	10
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		-15	604
Lämnade bidrag	8	15	-614
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	9	74	227

11.2 Balansräkning

(tkr)	Not	2024-12-31	2023-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	10	2 397	1 739
Summa		2 397	1 739
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	11	5 071	7 196
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	12	14 965	20 755
Kulturtillgångar	13	456 610	427 771
Pågående nyanläggningar	14	219	0
Summa		476 865	455 722
Varulager m.m.			
Varulager och förråd	15	4 969	4 649
Summa		4 969	4 649
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		3 205	1 225
Fordringar hos andra myndigheter	16	5 294	3 166
Övriga kortfristiga fordringar	17	4 698	6 511
Summa		13 197	10 902
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	18	16 567	10 774
Upplupna bidragsintäkter	19	55	0
Övriga upplupna intäkter	20	77	2 757
Summa		16 699	13 531
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	21	2 197	5 873
Summa		2 197	5 873
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	22	2 168	5 114
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	23	1 402	1 813
Kassa och bank		171	2 907
Summa		3 742	9 834
SUMMA TILLGÅNGAR		520 065	502 250

(tkr)	Not	2024-12-31	2023-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital	24		
Donationskapital	25	456 610	427 771
Balanserad kapitalförändring		-2 284	-2 511
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	9	74	227
Summa		454 400	425 487
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	26	224	0
Övriga avsättningar	27	1 850	1 711
Summa		2 075	1 711
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	28	21 035	26 927
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	29	4 524	4 947
Leverantörsskulder		5 118	7 207
Övriga kortfristiga skulder	30	1 668	1 476
Summa		32 345	40 556
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	31	9 376	8 761
Oförbrukade bidrag	32	21 870	25 736
Summa		31 246	34 496
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		520 065	502 250

11.3 Anslagsredovisning

Anslag (tkr)	Not	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerade anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Uo 17 8:1								
Centrala museer:								
Myndigheter								
ap.2 Nationalmuseum	33	-5 639	249 983	0	0	244 344	-246 377	-2 033
Summa		-5 639	249 983	0	0	244 344	-246 377	-2 033

11.4 Sammanställning väsentliga uppgifter

(tkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	40 000	50 000	64 000	65 000	100 000
Utnyttjad	21 035	26 927	40 897	58 661	76 317
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	45 000	50 000	35 000	35 000	70 000
Maximalt utnyttjad	0	39 001	27 106	19 987	19 987
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	1 813	72	608	0	0
Räntekostnader	0	268	0	0	1
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	54 525	46 000	44 225	31 787	50 760
Avgiftsintäkter	49 676	40 865	33 671	25 003	16 538
Övriga avgiftsintäkter	9 272	9 908	5 360	1 857	2 193
Anslagskredit					
Beviljad	7 491	7 186	7 544	7 436	24 413
Maximalt utnyttjad	2 033	5 639	921	0	4 874
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande	0	0	0	1 583	0
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	129	129	125	124	123
Medelantalet anställda (st)*	159	155	145	134	138
Driftkostnad per årsarbetskraft	2 331	2 204	2 260	2 108	2 177
Kapitalförändring					
Årets	74	227	-123	0	-1 233
Balanserad**	-2 284	-2 511	-2 388	-2 388	-4 255

* I beräkningen av medelantalet anställda ingår tjänstledig personal.

** Balanserad kapitalförändring består av över/underskott för verksamhet med full kostnadstäckning samt avkastning från tillgodohavanden i Riksgäldskontoret. Balanserad kapitalförändring år 2021 inkluderar omföring av ackumulerade underskott i enlighet med ändringsbeslut till 2022 års regleringsbrev.

11.5 Tilläggsuppgifter och noter

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Myndighetens bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverket (ESV):s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar myndigheten brytdagen den 3 januari.

Periodavgränsningar

För periodisering tillämpas en beloppsgräns på 40 tkr.

Kostnadsränsig anslagsavräkning

Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas fr. o. m. år 2009 anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämmelsen. Utgående balans år 2023, 234 tkr, har år 2024 minskat med 71 tkr.

Upplysningar av väsentlig betydelse

Nationalmuseum ska enligt regleringsbrevet särredovisa eventuella intäkter av sponsring och bidrag i not till resultaträkningen. Redovisningen görs i not 2 och 3 till resultaträkningen.

Upplysningar för jämförelseändamål

2024 har präglats av en ekonomisk stabilisering efter de kraftiga besparingar som Nationalmuseum av olika skäl tvingades till året innan. En ökning av utställningsverksamheten har kunnat genomföras och museet har under våren åter kunnat ha öppet på tisdagar. Flera vandringsutställningar, bland annat till Japan, har genomförts under året, vilket temporärt ökat museets uppdragsintäkter.

Värderingsprinciper

Ny riktlinje gällande avskrivningstider och anläggningsgrupper tillämpas från 2024-01-01.

För hanteringar av anläggningstillgångar stödjer sig Nationalmuseum på Statens servicecenters Riktlinjer för materiella och immateriella anläggningstillgångar i Ekonomitjänst med systemlösning, 2022-04-13.

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst ett halvt prisbasbelopp och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år.

Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är minst ett halvt prisbasbelopp. Beloppsgräns för kulturtillgångar är 20 tkr.

Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod.

Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången kan tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	System, applikationer och licenser Datorer och kringutrustning
5 år	Maskiner och andra tekniska anläggningar Egenutvecklade system och applikationer Serverar och liknande Bilar och övriga transportmedel
10 år	Övriga inventarier
Ingen avskrivning	Konst

Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till beräknad nyttjandeperiod.

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta. Fordringar i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs. Övriga omsättningstillgångar har tagits upp till det verkliga värdet på balansdagen enligt lägsta värdets princip. Varulagret värderas till 4 969 tkr per 2024-12-31.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp. Skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Ersättningar och andra förmåner

Ledande befattningshavare	Ersättning i tkr
Patrick Amsellem, överintendent fr o m 8 januari 2024	1 452
<i>varav skattepliktig förmån</i>	53
Nationalmusei Vänner, styrelseledamot	
Prins Eugens Waldemarsudde, styrelseledamot	
American Friends of the Nationalmuseum, styrelseledamot	
Lunds universitets externa kulturråd, ledamot	
Kungliga Konsthögskolan, styrelseledamot	
Per Hedström, tf överintendent t om 7 januari 2024	926

Rådsledamöter	Ersättning i tkr
Insynsrådet	
<i>Anna Adeniji</i> , ledamot	
Inclusion Academy AB, styrelsesuppleant	
Adeniji Consulting & Education AB, styrelseordförande, VD	3,8
<i>Joakim Stymne</i> , ledamot	
Sveriges Författarfond, ordförande	
Sveriges Lantbruksuniversitet, styrelseordförande	3,8
<i>Susanne Andersson</i> , ledamot	
SUSS Förvaltning AB, styrelseledamot, VD	
TESU Förvaltning AB, styrelseledamot	3,8
<i>Michael Dahlén</i> , ledamot	
Go Figure, styrelseledamot	
Stiftelsen Idéer för Livet (Skandia), styrelseledamot	
Stiftelsen Lärargalane, styrelseledamot	3,8

Under 2024 har två (2) möten hållits med rådet (8 april och 18 november).

Endast uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag redovisas.

Noter till resultaträkning (tkr)

Not		2024	2023
1	Intäkter av anslag		
	Intäkter av anslag	246 306	244 255
	Summa	246 306	244 255
	Utgifter i anslagsredovisningen	-246 377	-244 275
	Saldo	-71	-21
	Saldot består av minskning av semesterlöneskuld som intjänats före år 2009. Denna post har belastat anslaget men inte bokförts som kostnad i resultaträkningen.	71	11
	Redovisning i transfereringsavsnittet som medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	0	10
	Summa	71	21
2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
	Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	7 875	9 049
	- varav resurssamordning Moderna Museet	3 341	3 093
	- varav event	2 363	2 314
	- varav övrigt §4	2 171	3 642
	Intäkter av uppdragsverksamhet	40 911	33 244
	- varav entréintäkter	27 446	23 287
	- varav visningar	2 699	2 438
	- varav utlån av konst	4 010	2 711
	- varav vandringsutställningar	4 477	2 322
	- varav övriga uppdrag	2 278	2 485
	Intäkter av varuförsäljning	8 765	7 621
	- varav butikerna	6 701	6 335
	- varav publikationer och bildförmedling	2 064	1 287
	Icke-statliga medel, 6 kap 1§ kapitalförsörjningsförordningen (sponsring)	500	500
	Övriga andra ersättningar	897	360
	Summa	58 948	50 773

Av ovan redovisade intäkter avser 5 954 tkr tjänsteexport bestående främst av intäkter från vandringsutställningar och intäkter kopplade till utlåningsverksamhet.

Verksamhet med krav på full kostnadstäckning

Avgifterna disponeras	Budget enligt Regleringsbrev	Utfall 2024	Utfall 2023
Försäljning av varor Nationalmuseum - intäkter	7 000	6 701	6 335

Försäljning av varor Nationalmuseum - kostnader	6 000	6 686	6 238
Resultat	1 000	15	97
Akkumulerat resultat	-2 021	-3 368	-3 385
Undersökningar, utredningar och andra tjänster - intäkter	25	0	0
Undersökningar, utredningar och andra tjänster - kostnader	25	0	0
Resultat	0	0	0
Akkumulerat resultat	0	0	0

Not 3 Intäkter av bidrag	2024	2023
Bidrag från statliga myndigheter	512	1 652
Bidrag från övriga	5 559	9 592
Summa	6 072	11 244

Not 4 Finansiella intäkter	2024	2023
Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	1 813	72
Övriga ränteintäkter	88	131
Valutakursvinster	190	102
Summa	2 092	305

Not 5 Kostnader för personal	2024	2023
Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	-70 719	-67 800
<i>varav lönekostnader ej anställd personal</i>	-76	-43
Sociala avgifter	-37 563	-33 799
Övriga kostnader för personal	-2 065	-1 534
Summa	-110 347	-103 133

Not 6 Övriga driftkostnader	2024	2023
Reparationer och underhåll	-995	-987
Reaförlust vid avyttring av anläggningstillgång	-31	-98
Offentligrättsliga avgifter, skatter, kundförluster	-375	-313
Resor, representation, information	-3 771	-3 396
Köp av varor	-10 636	-8 222
Köp av tjänster	-50 947	-46 772
Förändring av varulager	320	-254
Summa	-66 436	-60 041

Not 7	Finansiella kostnader	2024	2023
	Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	0	-268
	Ränta på lån i Riksgäldskontoret	-946	-1 245
	Valutakursförluster	-191	-134
	Övriga finansiella kostnader	-18	-16
	Summa	-1 155	-1 663

Not 8	Lämnade bidrag	2024	2023
	Lämnade bidrag till den offentliga sektorn	0	-392
	Lämnade bidrag till övriga, m.m.	0	-222
	Återbetalning av bidrag	15	0
	Summa	15	-614

Not 9	Årets kapitalförändring	2024	2023
	Årets resultat avgiftsfinansierad verksamhet, varuförsäljning	15	96
	Avkastning Osher	38	35
	Avkastning Wiros	20	95
	Summa	74	227

Beloppet avser varuförsäljningen i Nationalmuseums museibutiker och webshop samt avkastning från donerade medel som hålls på särskilt räntekonto.

Noter till balansräkning (tkr)

Not		2024-12-31	2023-12-31
Not 10	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
	Ingående anskaffningsvärde	9 670	8 295
	Årets anskaffningar	1 944	1 374
	Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-1 101	0
	Summa anskaffningsvärde	10 513	9 670
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-7 931	-7 230
	Årets avskrivningar	-1 287	-701
	Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	1 101	0
	Summa ackumulerade avskrivningar	-8 116	-7 931
	Utgående bokfört värde	2 397	1 739
Not 11	Förbättringsutgifter på annans fastighet		
	Ingående anskaffningsvärde	23 765	23 434
	Årets anskaffningar	0	331
	Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-790	0
	Summa anskaffningsvärde	22 975	23 765
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-16 569	-14 316
	Årets avskrivningar	-2 125	-2 253
	Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	790	0
	Summa ackumulerade avskrivningar	-17 905	-16 569
	Utgående bokfört värde	5 071	7 196
Not 12	Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
	Ingående anskaffningsvärde	150 716	149 556
	Årets anskaffningar	2 258	3 799
	Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-2 252	-2 639
	Summa anskaffningsvärde	150 722	150 716
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-129 961	-115 081
	Årets avskrivningar	-8 017	-17 421
	Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	2 220	2 540
	Summa ackumulerade avskrivningar	-135 757	-129 961
	Utgående bokfört värde	14 965	20 755
Not 13	Kulturtillgångar		
	Ingående anskaffningsvärde	427 771	401 898
	Årets anskaffningar	28 839	25 873
	Utgående bokfört värde	456 610	427 771

Not 14 Pågående nyanläggningar	2024-12-31	2023-12-31
Årets anskaffningar	219	0
Utgående bokfört värde	219	0

Not 15 Varulager och förråd	2024-12-31	2023-12-31
Varulager och förråd, ackumulerat anskaffningsvärde	4 649	4 903
Förändring av varulager	320	-254
Summa	4 969	4 649

Posten varulager består bland annat av egenproducerade böcker, konsthantverk, vykort, affischer och andra profilprodukter som säljs i museibutikerna och NM:s webshop.

Not 16 Fordringar hos andra myndigheter	2024-12-31	2023-12-31
Fordran ingående mervärdesskatt	3 873	3 095
Kundfordringar hos andra myndigheter	1 375	36
Fordran på skattekonto	46	36
Summa	5 294	3 166

Not 17 Övriga kortfristiga fordringar	2024-12-31	2023-12-31
Fordringar hos anställda	36	272
Avräkning kontokortsfordran butik och entré	744	306
Fordran stiftelser	3 918	5 908
Fordran på leverantörer	0	26
Summa	4 698	6 511

Not 18 Förutbetalda kostnader	2024-12-31	2023-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	15 258	9 597
Övriga förutbetalda kostnader	1 309	1 177
Summa	16 567	10 774

En väsentlig orsak till skillnaden till de förutbetalda hyreskostnaderna mellan åren är att lokalhyran för NM-huset på Blasieholmen har betalats månadsvis från och med 2024. Tidigare betalades hyran kvartalsvis.

Not 19 Upplupna bidragsintäkter	2024-12-31	2023-12-31
Upplupna lönerelaterade bidrag	55	0
Summa	55	0

Not 20 Övriga upplupna intäkter	2024-12-31	2023-12-31
Upplupna hyror utomstatliga	0	1 470
Övriga upplupna intäkter inomstatliga	0	846
Övriga upplupna intäkter utomstatliga	77	441
Summa	77	2 757

Not 21 Avräkning med statsverket	2024-12-31	2023-12-31
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	5 639	921
Redovisat mot anslag	246 377	244 275
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-249 983	-239 557
Fordringar avseende anslag i räntebärande flöde	2 033	5 639
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	234	245
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-71	-11
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	164	234
Summa Avräkning med statsverket	2 197	5 873

Not 22 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2024-12-31	2023-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2 168	5 114
Summa	2 168	5 114
Beviljad kredit enligt regleringsbrev	45 000	40 000
Maximalt utnyttjad kredit	0	0

Not 23 Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	2024-12-31	2023-12-31
Behållning avistakonto B. Osher	1 050	1 013
Behållning avistakonto Wirosfondern	352	800
Summa	1 402	1 813

Dessa tillgodohavanden avser medel som enligt gåvobrev ska hållas på separat konto.

Not 24 Myndighetskapital

Specifikation förändring av myndighetskapitalet

	Donations- kapital	Balanserad kapital- förändring, finansiell avkastning	Balanserad kapital- förändring, avgiftsbelagd verksamhet	Kapital- förändring enl resultat- räkningen	Summa
Utgående balans 2023	427 771	970	-3 480	227	425 487
Rättelser	0	0	0	0	0
Ingående balans 2024	427 771	970	-3 480	227	425 487
Föregående års kapitalförändring	0	130	96	-227	0
Årets förändring donationskapital	28 839	0	0	0	28 839
Årets kapitalförändring	0	0	0	74	74
Summa årets förändring	28 839	130	96	-153	28 913
Utgående balans 2024	456 610	1 100	-3 384	74	454 400

Not 25 Donationskapital

Specifikation donationskapital	Donationer 2024	2024-12-31	2023-12-31
Föreningen Nationalmusei Vänner	1 304	57 246	55 941
Ulf Lundahls minnesfond	180	2 537	2 357
Gripsholmsföreningen		2 301	2 031
Bengt Julins stiftelse	120	5 355	5 235
Barbro Osher Pro Suecia Foundation		14 364	14 364
Ad infinitum foundation		199	199
Wirosfonden	15 462	123 715	108 253
Ulla och Gunnar Trygg		18 247	18 247
Ulf Gillberg – Lennart Agerberg stiftelse		169	169
Lars Vogel		3 551	3 551
Lembcke		1 004	1 004
Övriga utomstatliga bidrag	4 235	47 213	42 978
Stiftelsen Hedda och N. D. Qvists minnesfond	6 035	95 523	89 488
Stift A och N Lundgrens fond för NM		7 884	7 884
Magda och Max Ettlars stiftelse	20	1 423	1 403
Sophia Gieseckes stiftelse		18 973	18 973
Anna och Ferdinand Bobergs stiftelse		1 592	1 592
Sara och Johan Emil Graumanns stiftelse		13 067	13 067
Axel Hirschs stiftelse	70	25 069	24 999
Fritz Ottergrens stiftelse		262	262
Stiftelsen Makarna Tore Palms Donation		1 719	1 719
Hjalmar och Anna Wicanders stiftelse		317	13 711
Rurik Öbergs stiftelse		1 096	1 756
Summa	28 839	456 610	427 771

Sedan 2003 har erhållna gåvor av kulturtillgångar redovisats som anläggningstillgångar mot donationskapital.

Nationalmuseum har under 2024 erhållit två donationer av föremål till samlingarna med ett värde överstigande 30 prisbasbelopp, det vill säga 1 719 tkr. Enligt 20§ Donationsförordningen och ESV:s allmänna råd till samma paragraf bör uppgift om donator, belopp och ändamål lämnas i årsredovisningen. Nationalmuseum väljer av säkerhetsskäl att inte redovisa detaljer om föremål som donerats till samlingarna.

Not 26 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	2024-12-31	2023-12-31
Ingående avsättning	0	12
Årets pensionskostnad	224	0
Årets pensionsutbetalningar	0	-12
Utgående avsättning	224	0

Not 27 Övriga avsättningar	2024-12-31	2023-12-31
Avsättning för lokalt omställningsarbete		
Ingående balans	1 711	1 705
Årets förändring	139	6
Utgående balans	1 850	1 711

Under 2025 beräknas 50 tkr av avsättningen att nyttjas.

Not 28 Lån i Riksgäldskontoret	2024-12-31	2023-12-31
Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
Ingående balans	26 927	40 897
Under året nyupptagna lån	4 846	5 559
Årets amorteringar	-10 738	-19 529
Utgående balans	21 035	26 927
Beviljad låneram enligt regleringsbrev	40 000	50 000

Not 29 Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2024-12-31	2023-12-31
Utgående mervärdesskatt	1 111	1 411
Arbetsgivaravgifter	2 001	1 694
Leverantörsskulder andra myndigheter	1 413	1 841
Summa	4 524	4 947

Not 30	Övriga kortfristiga skulder	2024-12-31	2023-12-31
	Personalens källskatt	1 600	1 385
	Övrigt	68	91
	Summa	1 668	1 476

Not 31	Upplupna kostnader	2024-12-31	2023-12-31
	Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	7 274	6 382
	Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	711	1 263
	Övriga upplupna kostnader	1 391	1 116
	Summa	9 376	8 761

Not 32	Oförbrukade bidrag	2024-12-31	2023-12-31
	Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	230	131
	Oförbrukade donationer från icke-statliga givare	20 315	23 577
	Donationer som svarar mot framtida avskrivningar	1 325	2 028
	Summa	21 870	25 736

varav bidrag från statlig myndighet som förväntas tas i anspråk inom tre månader

		230	131
	Summa	230	131

Not 33 Uo 17 8:1 ap.2

Nationalmuseum

Enligt regleringsbrevet disponerar Nationalmuseum en anslagskredit på 7 491 tkr. Under 2024 utnyttjades 2 033 tkr av krediten.

Anslaget får användas för Nationalmuseums förvaltningsutgifter.

Av anslagsposten får minst 2 000 tkr användas för att stärka museets regionala närvaro. Under 2024 användes 8 744 tkr, varav 3 063 tkr avsåg hyreskostnad för utställningshallen Jamtli, Östersund.

Anslaget är räntebärande.

12 BILAGOR

Bilaga 1

Medverkans- och utställningsersättning

Nationalmuseum betalade under 2024 ut ersättning till 13 konstnärer för medverkan i utställningen *Romantiken*. Total utbetald ersättning: 210 184 kronor + 6% moms.

Bilaga 2

Samarbeten

- **Arkitekturens grannar**
Samtalsserie om design, form och arkitektur.
- **Astrid Lindgrens barnsjukhus**
Flerårigt *Skapande Skola*-projekt för barn och ungdomar på sjukhuset, i samverkan med sjukhuspersonalen. En konstpedagog från Gustavsbergs Porslinsmuseum genomför skapande träffar på Karolinska Universitetssjukhusets barnavdelning. 2024 anordnades även en sommaravslutning med en presentation/utställning på sjukhuset för barn och anhöriga.
- **Château de Versailles**
Medverkan i utställningskatalogen *Cheval en Majesté*.
- **CODART**
Arrangemang av årliga konferenser med Nationalmuseum som värd. 2024s konferens hölls i juni.
- **DNP Dai Nippon Printing/Museum Lab**
Utveckling av en pedagogisk samtalsmetod (Art Reflexion Method) kring digitala konstbilder, med målet att öka välbefinnandet genom konst och samtal.
- **Dansens hus**
Samverkan kring planering och genomförande av performanceverket *Minor Arcana*, ett större experimentellt projekt som planerades under våren, och genomfördes med 4 föreställningar på museet under hösten.
- **Fellingsbro folkhögskola**
Nationalmuseum bidrar i utbildningen av syntolkare med kursmoment baserade på samlingarna samt handledning och återkoppling på plats på museet.
- **Fitzwilliams museum, Storbritannien**
Samarbete gällande pigmentanalys inom miniatyrmåleri.
- **Göteborgs universitet, Institutionen för kulturvård**
Enhetschef Anne-Grethe Slettemoen deltog i två möten i Masterråd för konserveringsutbildningen. Möbelkonservator Elise Andersson undervisade under två dagar Bachelorstudenter i möbelkonservering. 12 Masterstudenter praktiserade i textilkonserveringsateljén under handledning av textilkonservator Sarah Benson.
- **Gustavsbergs Porslinsmuseums Vänner**
Samverkan kring informationsinhämtning och genomförande av programverksamhet på GPM.
- **Henie Onstad Kunstsenter**
Medverkan i utställningskatalogen *The Atlantic Ocean*.
- **Heritage Science Sverige**
Nätverket främjar gemensam användning av expertis, kompetenser, data och teknisk utrustning. Nationalmuseum ingår i samordningsgruppen med representanter från ett 20-tal myndigheter och museer, universitet och privata aktörer.
- **INHA (Institut national d'histoire de l'art), Paris**
Medverkan i urvalskommitté för forskningsanslag, granskningsuppdrag 2024.
- **Internationella bekantskaper**
Diskussion kring eventuell verksamhet på Nationalmuseum för nyanlända och etablerade svenskar som vill motverka segregation. Pilotprojekt med visningar på museet.
- **Jamtli, Östersund**
Samarbete i utställningsprojekt som visas kontinuerligt i Nationalmuseum Jamtli.
- **J. Paul Getty Museum och Los Angeles County Museum of Art**
Forskningsprojekt om Antoine Watteaus målningar på återanvända vagnsdörrar.

- **Kode, Kunstmuseer og komponisthjem i Bergen**
Samverkan kring planering och genomförande av konserter i relation till utställningen *Harriet Backer*. En heldag, *Tonmåleri*, genomfördes på Nationalmuseum 21 april, med tre unika konserter, samtal och visningar.
- **Kompis Sverige**
Samverkan kring eventuell verksamhet på Nationalmuseum för att skapa möten mellan nya och etablerade svenskar. Pilotprojekt med visningar på museet.
- **Konstfack/Craft**
Samverkan med intendentledda visningar för studenter och lärare, dialog mellan institutionerna.
- **Kulturhuset – Stadsteatern**
Gemensamt programformat *Nationalmuseum på bio* skapar möten mellan långfilm, bildkonst och människor genom filmvisning med introduktioner på Klarabiografen.
- **Kungliga Konsthögskolan**
Flerårigt samarbete genom Kristina Jansson, professor i måleri, och hennes studentgrupp. Studenterna får en fördjupande visning på museet under höstterminen. Vid vårterminens slut presenterar de sina konstnärliga arbeten, som inspirerats av Nationalmuseums samlingar, på museet.
- **Kungliga Operan**
Samverkan kring den fleråriga programserien *Konsten att lyssna* (konserter inne i museets utställningssalar), samt planering för andra publika program.
- **Lillehammer Kunstmuseum**
Samarbete i utställningsprojektet *Bonnard och Norden* (visas 2025).
- **Mingeikan Museum, Tokyo**
Samarbete kring kommande utställning om keramikerna Wilhelm Kåge och Shōji Hamada. Kommer att visas på Nationalmuseum 2026.
- **Moderna Museet**
Samverkan kring utställningen *Vaginal Davis*: en delutställning på Nationalmuseum, samt visningar och en samtalskväll med fokus på Trollkarlen från Oz. Gemensam drift av Konstbiblioteket. Överenskommelse om vissa arkivtjänster som innebär att externa forskarbesök till MM:s arkiv tas emot i Konstbibliotekets lokaler. Samverkan kring bevarande och vård. Överenskommelse om försäljning till MM av tjänster för flerårigt projekt *European Horizon MOXY*.
- **Morgan Library, New York**
Samarbete i utställningsprojekt om Johan Tobias Sergel (visas 2026–2027).
- **Musée d'Orsay, Paris**
Samarbete i utställningsprojektet *Harriet Backer*.
- **My Art Museum, Seoul**
Samarbete i utställningen *From Dawn to Dusk*.
- **Nasjonalmuseet Oslo**
Samarbete i utställningsprojekten *Harriet Backer* och *The Magic North*.
- **National Museum of Western Art, Tokyo**
Samarbete i utställningsprojekt om teckningar från Nationalmuseums samling (visas 2025).
- **Nationalmusei Vänner**
Vänföreningen möjliggjorde flera förvärv under året. Den stödjer sedan 1912 museets statliga uppdrag att utöka samlingarna.
- **Nationalmuseums donatorgrupp**
Gruppen finansierade under året flera projekt för att utveckla nya konserveringsmetoder.
- **NEO Collections**
Samarbete med Museum für Kunst und Gewerbe i Hamburg och Übersee-Museum i Bremen för att hitta nya metoder att arbeta med digitiserade samlingar.
- **NEPO (Nordic Exceptionalism)**
Ett 2-årigt externfinansierat nordiskt forskningsnätverk.
- **Nordic Institute of Art, Oslo**
Samverkan kring forskning och utställningar.
- **Nordic Network for Art-Based Learning**
Nätverket drivs av konstpedagoger från Nationalmuseum, Nordiska Akvarellmuseet (SV), Nasjonalmuseet (NO), Ateneum/Finska Nationalgalleriet (FI), Islands Nationalgalleri (IS) och SMK/Nationalgalleriet (DK). Syftet är att undersöka hur konstbaserat lärande (workshops, ateljéarbete, osv) kan berika konstmuseers pedagogiska arbete. I september arrangerades en nätverksträff i Köpenhamn; under hösten färdigställdes en digital publikation som kommer att lanseras 2025.

- **Nyckelviksskolan**
Nationalmuseum genomför specialiserade intendentledda visningar för studenterna, i samverkan med lärarna.
- **Petit Palais, Paris**
Samarbete i utställningsprojekt om Bruno Liljefors
- **Prinsessan Estelles Kulturstiftelse**
Gemensamt arrangerad programpunkt med publikt konstnärssamtal utifrån aktuella konstverk/konstnärskap som presenteras av stiftelsen.
- **RFSL Newcomers**
Konstsamtal, visningar och workshops på museet för unga nyanlända LGBTIQ+-personer.
- **Riksantikvarieämbetet**
Nationalmuseum och RAÄ (enheten Kulturarv och vetenskap på Museiavdelningen) anordnade 13–14 maj konferensen Heritage Science Sverige forum 2024 på Nationalmuseum.
Fortsätt samarbete kring flera forsknings- och konserveringsprojekt inom teknisk konstvetenskap samt kunskapsförsörjning och praktisknära metodutveckling inom konsthantverk. Tre medarbetare var gästkollega på Kulturarvslaboratoriet.
- **Sensus studieförbund och Synskadades riksförbund**
Samverkan kring planering och genomförande av visningar för målgruppen, även dialog om förbättringar och eventuella utvecklingsprojekt.
- **SEFIF**
Pågående dialog med nationell branschorganisation för fristående förskolor. Information om Nationalmuseum's erbjudanden för förskolor samt dialog om hur program kan förbättras.
- **Senioruniversitetet/Folkuniversitetet**
Nationalmuseum erbjuder anpassade visningar för universitetens grupper som tas fram och planeras tillsammans med studieförbunden.
- **Sompo Art Museum, Tokyo**
Samarbete i utställningsprojektet *The Magic North*.
- **Statens historiska museer**
Produktion av digitala lektioner utifrån verk i museets samlingar till den digitala skolplattformen *Sveriges historia* som drivs och förvaltas av Statens historiska museer.
- **Stockholm Craft Week**
Smyckesworkshop på museet under Stockholm Craft Week i oktober.
- **Stockholms demensförening**
Samverkan kring planering och genomförande av visningar för målgruppen, även dialog om förbättringar och eventuella utvecklingsprojekt.
- **Stockholms dövas förening**
Samverkan kring planering och genomförande av visningar för målgruppen, även dialog om förbättringar och eventuella utvecklingsprojekt.
- **Stockholm Pride**
Visningar under Prideveckan i samverkan med Moderna Museet och Medelhavsmuseet, samt en familjeworkshop i Nationalmuseum's ateljéer, som utgick från porträtt och representation.
- **Svenska Dagbladet**
Barteravtal med SvD där Nationalmuseum får annonsera i utbyte mot utlån av lokaler och visningar.
- **Svenska Institutet för Standarder (SIS)**
Deltagande i projektet *Bevarande av kulturarv* med målet att utarbeta europeiska standarder och riktlinjer för bevarande av det fysiska kulturarvet.
- **Svenska med baby**
En ideell förening som skapar möten i syftet att bryta segregation.
Flerårigt samarbete där Nationalmuseum ordnar träffar med visning, ateljéverksamhet och fika för föräldrar och barn. 2024 genomfördes 3 träffar.
- **Svenskt demenscentrum**
Samverkan kring planering och genomförande av visningar för personer med demensdiagnos, deras vårdgivare och anhöriga. Även dialog om förbättringar och eventuella utvecklingsprojekt.
- **Sverigeshistoria.se**
Digital undervisningsresurs för skolor, drivs och förvaltas av Statens historiska museer. Samverkan kring produktion av lektioner om konstverk i Nationalmuseum's samlingarna. 2024 lanserades *Brandskattningen av Visby*.

- **Synskadades riksförbund**
Samverkan kring planering och genomförande av visningar för målgruppen, även dialog om förbättringar och eventuella utvecklingsprojekt.
- **The American Friends of Nationalmuseum**
Stiftelsen finansierade utställningskatalogen till utställningen *Beauty and the Unexpected* samt delar av utställningen. Seminarium ledd av överintendenten i New York i april.
- **The Wineagency**
Genom ett samarbetsavtal har Nationalmuseum under året fått vin till vernissager och representationsmiddagar i utbyte mot att The Wineagency fått låna lokaler till middagar och luncher.
- **Thinking Museum**
Utveckla egna varianter av samtalsmetoder, baserade på Claire Browns arbete.
- **Tokyo Metropolitan Art Museum, Japan**
Samarbete i utställningsprojektet *Masters of Swedish Painting* (visas 2026).
- **Unga Dramaten**
Planering för samverkan på flera plan. 2024 deltog Unga Dramaten i Teckningsfesten. Tillsammans med skolteamet arbetades ett erbjudande fram för ett *Skapande Skola*-projekt 2025.
- **Uppsala Barn och Babylab**
Erfarenhetsutbyte och samtal om forskningsläge, samt dialog om ev. samverkan med professor Gustaf Gredebäck vid psykologiinstitutionen vid Uppsala universitet kring studie av Nationalmuseums babyvisningar.
- **Uppsala universitet**
Mottagande och handledning av praktikanter. Samarbete kring utställningstexter för Museum Gustavianum.
- **Värmdö kommun**
Ett nytt kulturhus öppnade sina dörrar i Gustavsberg, med en installation av gjutformar från porslinsmuseets samling i entrén.
- **Wikimedia Sverige - FOU-projektet Ett nätverk av platser**
2024–2025 deltar Nationalmuseum i FOU-projektet *Ett nätverk av platser*, som initierats och drivs av ArkDes. Andra samarbetspartners är Tekniska Museet och Antikvarisk-topografiska Arkivet vid Riksantikvarieämbetet.
- **Yrkeshögskolan Hantverksakademin**
Flerårigt samarbete med specialiserade visningar för studenter kring hantverkshistoria på Nationalmuseum.

Nationalmuseum är medlem i och/eller har engagemang i bland annat i följande organisationer:

- ARLIS/Norden
- Barockakademien
- Bengt Julins fond
- Centralmuseernas digitaliseringsråd
- Centralmuseernas forskningsnätverk
- Centralmuseernas samarbetsråd
- CIHA (Comité International de l'Histoire de l'Art)
- Databasnätverket
- Digisam
- Europeana Copyright Community
- Europeana Members council
- European Registrars group
- FOMU (Forskning vid museer)
- Forum för specialbibliotek
- Föreningen för arkiv och informationsförvaltning
- Föreningen för pedagogisk utveckling i svenska museer (FUISM)
- Genus i museer
- Gripsholmsföreningens hedersporträttkommitté
- Hands on!
- ICOM
- ICOM Conservation Committee
- ICOM CECA International Committee for Education and Cultural Action
- International Advisory Committee of Keepers of Publ. Coll of Graphic Art (50 lux)
- InSea - International Society for Education through Art
- Karolinska förbundet

- Konsthistoriska sällskapet
- Kungliga samfundet för utgivande av handskrifter rörande Skandinaviens historia
- Nordic Registrars Group
- Nordiska konservatorförbundet Sverige
- Nordiska museiförbundet
- Nätverk för samlingschefer (Riksantikvarieämbetet)
- Prins Eugens medaljkommitté
- Research Institutes in the History of Art (RIHA)
- Stockholms museiinformatörer
- Stiftelsen Längmanska kulturfonden
- Studi sul Settecento Romano
- Svensk biblioteksörening
- Svensk bokkonst
- Sveriges museer
- Sveriges museers digitala nätverk
- Sveriges museers kommunikatörsnätverk

13 UNDERTECKNANDE

Nationalmuseums årsredovisning 2024
Dnr: NM2025/105

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm, 24 februari 2025

Patrick Amsellem
Överintendent och myndighetschef Nationalmuseum

Nationalmuseum
Box 16176
103 24 Stockholm
08-519 543 00
www.nationalmuseum.se